

stiftsbladet

Folkekirken | Roskilde Stift | nr. 6 december 2019 | 70. årgang

TEMA

MENIGHEDSRÅDET UDEN FOR MØDERNE

Folkekirke og frivillighed

Tag væk - ud af sognet

Menighedsrådsløftet

Når der sættes mange ansigter på julehjælpen

FOLKEKIRKE OG FRIVILLIGHED

Tekst: Peter Fischer-Møller, biskop

Det begyndte med en flok fiskere, der blev fanget ind af en omvandrende tømmerstvend og hans budskab om Guds grænsesprængende kærlighed til sin verden og sine mennesker – på trods. De var professionelle fiskere, men blev frivillige i noget, de kaldte ”vejen”, og de brugte resten af livet som ”amatører” (det betyder mennesker, som er drevet af kærlighed) på at være på vej for at dele det budskab om tro, håb og kærlighed, om frihed og fællesskab, som Jesus havde mødt dem med og givet sit liv for, og som havde vendt op og ned på deres tilværelse.

Det fortsatte 1500 år senere med en munk, der opdagede det gamle budskab i Bibelen og ville dele det med resten af kirkens medlemmer, men som oplevede meget kontant modstand fra paven i Rom og resten af kirkens præsteskab. Derfor slog han sin lid til de frivillige, ”det almindelige præsteskab”, som han kaldte dem. Martin Luther havde genopdaget, at mennesker ikke har brug for nogen melleminstanser mellem himmel og jord; enhver kan folde sine hænder og bede direkte til Vorherre.

Her i Danmark tog det frivillige en ny drejning, da man i begyndelsen af 1900-tallet overlod en væsentlig del af folkekirkens økonomi og ledelse til frivillige, folkevalgte menighedsråd. Råd, hvor kvinder var valgbare og valgberettigede en håndfuld år før, de fik de samme rettigheder i forhold til Folketinget.

Men hvordan har frivilligheden i folkekirken det så i dag? Ja, på en måde går det rigtig godt, selvom medierne, hver gang der er me-

Peter Fischer-Møller på de Himmelske Dage. Foto: Henrik Vinther Krogh

nighedsrådsvalg, flyder over med mistrøstigheder om, hvor svært det er at skaffe medlemmer, og hvor mange råd der ikke har fuld besætning. Faktum er, at folkekirken er landets mest omfattende forening med mere end 12.000 valgte folkekirkemedlemmer, som frivilligt har valgt at stille arbejdskraft og engagement til rådighed som menighedsrådsmedlemmer, og endnu flere er frivilligt involveret i forskellige former for kirkelige aktiviteter.

Folkekirken er imidlertid ikke det rene frivillighedsparadis. Nogle kaldte i 1980'erne folkekirken for ”den ualvorlige præstekirke”. Og sandt er det, at en ikke ubetydelig del af folkekirkens medlemmer opfatter kirken som en slags spirituelt forsikringsselskab, som passes så udmærket af professionelle, så man kan gå forbi den lokale afdeling en

søndag morgen og konstatere: ”det prædiker derinde”, på samme måde som ”det regner herude”.

Vi har brug for at fejre frivilligheden i kirken. Vi har brug for at genopdage hvor afgørende vigtigt, det frivillige engagement er. Vi kan i Danmark glæde os over nogle af verdens bedst vedligeholdte kirker og nogle af de bedst uddannede præster og kirkemusikere og mange andre engagerede ansatte, som er med til at sikre en høj kvalitet i det folkekirkelige arbejde.

Men uden frivillighed nytter det hele ikke noget. For uanset om man er ansat eller frivillig, så er vi på en måde alle sammen amatører, mennesker som er drevet af kærlighed til det budskab, som vi aldrig bliver færdige med at undre og glæde os over: at Gud vil os – på trods.

STIFTSBLADET, DEC. 2019

Udgiver:
Roskilde Stift
Palæet, Stændertorvet 3A,
4000 Roskilde.
Tlf. 4638 1920
www.roskildestift.dk.

Følg Roskilde Stift på Facebook:
www.facebook.com/roskildestift

Ansvarshavende redaktør:
Otto Lundgaard
tlf. 4033 2127
e-mail: nol@km.dk

Roskilde Stifts
kommunikationsmedarbejder:
Rasmus Birkerød
tlf. 3027 2319
e-mail: rabi@km.dk

Fotos:
Christina Molbech, Rasmus
Birkerød og Otto Lundgaard

Forside: Hoppekirken og halm-
legepladsen på "TRO - økolo-
gisk kirkefestival", Sæby, foto-
graferet af Christina Molbech

Korrektur: Lisbeth Grønberg
og Peter O. Nielsen

Layout: Itkin grafisk/itkin.dk

Tryk: KLS PurePrint A/S
Papir: Pureprint Uncoated

Oplag: 2.700.

Stiftsårbogen udkommer medio
januar 2020

Magasinet "Stiftsdagen 2020
udkommer ultimo februar 2020

Nyt fra Stiftsadministrationen	4-5
Kort og godt	6-7

TEMA

På ære og samvittighed - Menighedsrådslovens § 7	8-9
Tag væk - ud af sognet	10-12
Vi lever af visioner	13
Voxpops	14
Samtalen om Gud finder sted hos "Kirke på vej"	15-17
TRO på tværs	18-23
Vi kan godt binde Gud i halen på det	24-25
Den årlige menighedsrådstur	26-27
Nye sigtelinjer i Soderup sogn	28-29
Julehjælp	30-32
Filmanmeldelse: Unge Astrid	33

GANG I KIRKELIVET - LIV I KIRKEGANGEN 34-39

Børn kan også være bange	34
Gudstjeneste i Torvehallen i Vig	35
Gudstjenesten i menighedens hænder	36
Ro - regelmæssighed og renlighed	37
Rytmask i Skt. Povls	38
Tænker man med hjertet?	39
De åbne døres kirke?	Bagside

NYT FRA STIFTSADMINISTRATIONEN

Velkomst i samarbejde

Tekst og foto: Otto Lundgaard

I netværk og gruppearbejde er det godt at kende hinandens navn.

Nye folkekirke-ansatte med en ugentlig arbejdstid på mere end 8 timer bliver efter reglerne budt velkommen på et obligatorisk introkursus, arrangeret med det formål at opnå et godt kendskab til folkekirken samt dens organisation, økonomi og historie. Af samme grund var 32 deltagere fra Roskilde, Lolland-Falster og andre sjællandske stifter samlet til introduktionskursus den 23. oktober i Ringsted sognegård med så godt som alle faggrupper inden for kirke, kirkegård og provsti repræsenteret.

- Jeg har været med mange gange før, og så kunne det måske gå hen og blive ensformigt, men det er det nu ikke på grund af de mange forskellige spørgsmål og input, der kommer, fortalte kursuskoordinator Marianne Schwartz, til daglig administrativ medarbejder i Lolland-Falster Stift. - Vi håber, de vil få et godt

overblik, også over hvor de selv er i organisationen. Men ellers er gruppearbejdet en vigtig del af drejebogen, fordi dagen også går ud på, at de skal netværke.

Netop samarbejdet blev deltagerne kastet ud i allerede under kursets første oplæg, hvor Anita Hansen Engdahl her fra stiftet gennemgik 1200 års dansk kirkehistorie på 60 minutter, alt imens deltagerne, delt i grupper, anbragte billeder af nedslag i historien på en tidslinje-tørresnor. - Vi har brug for, at vi alle spiller ind med vores viden og spiller sammen. Så det her er også en praktisk øvelse i at lære at tale sammen og sætte sin viden i spil, opfordrede Anita, inden den interaktive kirkehistoriefortælling gik i gang.

Næste introduktionskursus afholdes den 18. marts 2020.

Stiftsårbogen vender tilbage - i ny form

I 2020 kan Stiftsbladets læsere glæde sig til at modtage endnu en publikation fra stiftet. I midten af januar udkommer "Stiftsårbogen 2019", og vi håber, I vil tage godt imod den.

Stiftsårbogen er tænkt som en præsentation af fortællinger og indtryk fra året, der gik. Ikke alene vil biskoppen og stiftskontorchefen delagtiggøre os i deres tanker om set og sket i det forgangne år og forventninger til året, der kommer; også stiftets 12 provstier, Stiftsrådet og de mange udvalg i stiftet vil i ord og billeder præsentere os for netop deres bidrag til stiftets mangfoldige kirkeliv, altså de levende sten frem for de døde. Endelig vil læserne kunne orientere sig om præster, der kom og gik, samt hente information om stiftets mange konsulenter.

NB. Stiftsårbogen kommer ikke til at erstatte stiftets største årlige publikation "Stiftsdagen 2020", som udkommer ultimo februar og lægger op til vores store møde i Roskilde den 28. marts.

JUL OG NYTÅR

Stiftskontoret på Stændertorvet i Roskilde holder lukket i dagene mellem jul og nytår. Det vil sige, at kontoret efter nytår åbner igen torsdag den 2. januar.

NYT FRA STIFTSRÅDET

STORE OVERVEJELSER OG AT SE FREMAD

Tekst: Bodil Therkelsen, formand for Stiftsrådet

Stiftsrådet vedtog på sit møde den 29. oktober 2019 budget 2020 til i alt 4.988.500 kr. Også i det kommende år "suger" vi lidt af kapitalen for at få ønskerne til at gå op. Det godkendte budgetbeløb for 2020 kan ses på stiftets hjemmeside.

Og hvad forventer stiftsrådet så, at pengene bruges til i løbet af 2020? Her er kun et udpluk af projekter og nye tiltag i vilkårlig rækkefølge:

Diakoniudvalget har stillet en kortlægning af diakonale aktiviteter i stiftet i sigte, ligeledes opbygning af diakonale kontaktpersoner i provstierne og en kursusdag, hvor rapporten præsenteres.

Grøn Kirke vil fortsætte med en særlig indsats i form af et projektarbejde "Grønne kirkegårde og kirkejorder II", hvor første del er faldet i rigtig god jord (!) hos menighedsråd og ansatte ud over stiftet. Der kommer til stadighed flere og flere grønne kirker.

Religionspædagogisk udvalg har fået bevilget penge til en dåbskonference nr. 2 i september 2020, hvor de nyeste tiltag og tendenser vil blive taget op. Her indgår udvalget i samarbejde med Lolland-Falster, Fyens og Københavns stifter om afholdelse af denne konference dag henvendt til menighedsråd og provstier i de samarbejdende stifter. Udvalget satser også på at få

Vi ser frem til at ses igen på Stiftsdagen, lørdag den 28. marts

en voksen- og gerontopædagogisk konsulent tilknyttet i det kommende år. I forvejen har stiftet en religionspædagogisk konsulent, som yder hjælp og råd omkring konfirmandundervisning mv.

Det nyeste udvalg, *Liturgiudvalget*, går i foråret 2020 i gang i samarbejde med distiktsforeningerne om at lave paneldebatmøder rundt i stiftet omkring biskoppernes rapporter, som er lagt ud til menighedsrådene til fri drøftelse i det kommende år med mulig høringsfrist til efteråret 2020.

De øvrige udvalg fortsætter deres igangværende projekter gennem de bevilgede midler, og det håber vi kan bringe kræfter og fornyede aktiviteter rundt i stiftet.

Vi ser også frem til at mødes til *Stiftsdagen, lørdag den 28. marts 2020* omkring liturgi.

I et af de kommende numre af Stiftsbladet vil vi komme nærmere ind på det kommende store *økumeniske projekt "Himmelske Dage"*, som skal afholdes i Roskilde i 2022. Vi er som stiftsråd begyndt at tænke tanker omkring økonomien i de kommende år, og der er ved at blive nedsat et tværkirkeligt udvalg med lokale kræfter til at stå for projektet.

KORT ER GODT

Masser af spørgsmål og masser af svar!

Tekst: Lone Balle Olesen, sognepræst, Magleby og Holtug sogne, medlem af Liturgiudvalget, Roskilde Stift

Grundtvigsk Forum har i samarbejde med Landsforeningen af Menighedsråd og folkekirkens biskopper udarbejdet 31 samtalekort om gudstjeneste, dåb og nadver til brug for samtalerne lokalt mellem gejst og menig.

Samtalekortene spænder vidt i temaer, og de henvender sig til såvel unge som ældre (og mest ældre). Nogle af samtalekortene forudsætter godt kendskab til kirkens gudstjeneste og ritualer, andre tager højde for alle dem, for hvem kirkegang er lidt uvant.

Som medlem af Liturgiudvalget under Roskilde stiftsråd har jeg fået til opgave at kommentere på et par af kortene. Jeg har allerførst valgt det kort, der handler om højmessen og lyder sådan:

Skal højmissen genkendes mest som en ...

1. kristen højmesse?
2. luthersk gudstjeneste?
3. dansk gudstjeneste?
4. andet?

Og hvordan skal dette fremhæves? Spørgsmålet er helt essentielt, når vi skal tale om og debattere både gudstjenestens legitimitet, historie og berettigelse. Jeg er sikker på, at netop det spørgsmål kan give en spændende snak om, hvad en gudstjeneste er, hvem henvender den sig til, hvad er det helt centrale og ufravigelige i gudtjenesten, hvis det findes, og hvorfor er det vigtigt/ikke vigtigt, at den er luthersk fx?

Et andet kort, som jeg også tror kunne være sjovt at diskutere, handler om de mange forskellige artede gudstjenester, kirkerne tilbyder. Tirsdag = spaghettigudstje-

neste, onsdag = meditationsgudstjeneste, torsdag = babysalmesang, fredag = natgudstjeneste, søndag = højmesse. Spørgsmålet "Hvorfor går vi i kirke?" kunne sagtens være indgangsvinklen til dette spørgsmål. Skal vi have en særlig anledning?

Eller "Hvilken rolle spiller salmerne under gudstjenesten?" - som et tredje kort omhandler. Hvad er en god salme? Skal der nødvendigvis være orgelspil til alle gudstjenester, og skal vi helst synge de gamle eller de nye salmer?

Jo, der er lagt i gryden til sikkert både følelseladede samtaler, og også samtaler og ordvekslinger, der forhåbentlig kan gøre os alle lidt klogere.

God fornøjelse!

SÆT GANG I DEBATTEN om gudstjeneste, dåb og nadver

Debatten i folkekirken er i fuld gang. Hvordan skal fremtidens gudstjeneste, dåb og nadver se ud? Tag med på denne temaaften og få inspiration til at tage samtalen i jeres eget sogn.

Landets biskopper har givet bolden op til den landsdækkende debat, men hvordan får vi gang i diskussionen rundt omkring i sognene?

Vi byder på to entusiastiske kirkefolk, der glæder sig til at dele ud af deres viden og erfaringer om gudstjenestelivet, nemlig Rasmus Nøjgaard, præst i Skt. Jakobs kirke på Østerbro, der har været med til at udarbejde biskoppernes debatoplæg, og Ingeborg Ilkjær, der er menighedsrådsformand og sidder i gudstjenesteudvalget i Lindevang kirke, Frederiksberg.

Kirkens medarbejdere, menighedsrådsmedlemmer og præster skal klædes på til at tage samtalen lokalt. Du vil gå fra aftenen med konkrete ideer til, hvordan debatten også slår rod hjemme i dit sogn.

Derfor allerede nu denne opfordring: Kom så mange I kan fra jeres sogn! Det vil lokalt være en genvej til at skabe de bedste rammer for en af de vigtigste debatter i folkekirken i mange år. Vi ser frem til at møde jer!

Bedste hilsner

*Distriktsforeningen Kalundborg Provsti
Liturgisk udvalg og Religionspædagogisk udvalg,
Roskilde Stift*

FAKTABOKS

HVORNÅR og HVOR?

Onsdag den 23. januar kl. 17-21

Ubby Kultur- og forsamlingshus,
Hovedgaden 19, Ubby, 4490 Jerslev

HVAD KOSTER DET - og hvad dækker prisen?

100 kr. - som går til forplejning

HVORDAN TILMELDER VI OS?

Tilmelding kan ske til 5983@sogn.dk
Kontaktperson: Bodil Therkildsen,
telefon 40 62 68 77

FAKTABOKS

“SÆT DEBATTEN I GANG”-AFTENER:

Tirsdag den 28. januar:

Distriktsforeningen i Nordvestsjælland

Tirsdag den 18. februar:

Midt- og Vestsjællands Menighedsrådsforening

Onsdag den 4. marts:

Distriktsforeningen på Syd- og Østsjælland samt
Møn

Tirsdag den 17. marts:

Distriktsforeningen i Greve-Solrød, Køge, Lejre og
Roskilde provstier

Se de nærmere detaljer på www.roskildestift.dk/kurser-og-konferencer

BAGGRUND

”På ære og samvittighed – om menighedsrådsløftet”

Tekst: Anita Hansen Engdahl, teologisk konsulent, Roskilde Stift

Når Gud og mennesker løfter og tjener sammen

Guds løfter til mennesker findes i form af ord og Helligånd, men hvis mennesker ikke forpligter sig til at være tjenere for Guds ord, bliver Guds løfter snarere vidt-løftige (dvs. frit svævende i luften). Enhver kristen er forpligtet til at fortolke Guds ord samt sætte rammer og finde former, som forkyndelsen af Guds ord kan udfolde sig indenfor. Tidligt i kristendommens historie så man dog, at når enhver kristen fortolker Guds ord og gør tjeneste helt på sin egen måde, er der stor risiko for, at mennesker primært bruger det til at mele deres egen kage.

Hvis man skal brede noget ud over hele jorden, er man nødt til at organisere det og derfor opstod hurtigt i Oldkirken kirkesamfund, som havde besluttet, hvad der var fælles skrifter, troslærdomme, ritualer, love m.m. Inden for kirkesamfundets fælles rammer blev det nemmere for enhver kristen at tjene og blive holdt fast på, hvad man skulle og kunne.

Trossamfund og tjeneste

I Danmark er det evangelisk-lutherske trossamfund kaldet folkekirken som bekendt ikke blot det største trossamfund, men tilmed indskrevet i Grundloven og en statslig forvaltningsenhed. Men lige som Guds løfter i ord ikke gør det alene, så gør oprettelsen af et kirkeministerium, stifter, provstier og sogne det heller ikke alene. I folkekirken har vi omkring 2.100 personer med gejstlige embeder (biskopper, provster og præster), som ved deres ordination og kreering har aflagt

At være menighedsrådsmedlem er at løfte i flok. Som her ved Greve-Solrød provstis fællesgudstjeneste, anden pinsedag. Foto: Michael Ronne Rasmussen.

løfte på at ville tjene både forkyndelsen og forvaltningen. De kan dog kun udfylde deres del af tjenesten, fordi der samtidig er lige godt 13.000 læge medlemmer i folkekirken, som har aflagt et tilsvarende menighedsløfte og blevet menighedsrådsmedlemmer.

Menighedsrådsløftet

I Menighedsrådslovens § 7 anføres, at første gang man vælges til et menighedsråd, skal man afgive en erklæring om, at man på ære og samvittighed vil udføre sit betroede hverv som menighedsrådsmedlem i troskab mod den evangelisk-lutherske folkekirke, så den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst. Dette løfte kaldes for menighedsrådsløftet.

Løftet er altså en betingelse for, at man kan indtræde i menighedsrådet, men ellers har løftet intet juridisk indhold. Det har samme karakter,

som når fx læger, sygeplejersker, præster og journalister aflægger løfte for deres tjeneste. Man får og afgiver ingen specielle rettigheder eller pligter ved at aflægge dette løfte, men hvorfor så have det, kunne man spørge?

Løftets karakter

Når man aflægger et løfte, binder man sin tjeneste over for nogen; fylder sin tjeneste med et konkret indhold og forbinder udførelsen af sin tjeneste med en bestemt etik. De etiske værdier vil oftest være i stil med ansvarlig, flittig, hæderlig, ihærdig, omhyggelig, retfærdig, samvittighedsfuld, tro, troværdig og ærlig, ærefuld. Det ligger også i løfteaflæggelsen, at man går ind i tjenesten af egen fri vilje og aflægger løftet efter en moden overvejelse.

Formålet med løftet er da, at den enkelte holdes på plads i det, man

“

Den type løfte, som Menighedsrådsløftet er, peger derfor altid ud over én selv. Man giver slet og ret løfte om, at man i sin tjeneste er parat til at tænke ud over egen lyst, vilje, mening og i stedet have fokus på det fælles og den sag og de mennesker, man skal tjene.

er, og skal i fællesskab – enten hvis man skulle komme i tvivl, miste energien eller hvis omstændighederne frister én til at gøre noget andet end det, man var sat til.

Den type løfte, som Menighedsrådsløftet er, peger derfor altid ud over én selv. Man giver slet og ret løfte om, at man i sin tjeneste er parat til at tænke ud over egen lyst, vilje, mening og i stedet have fokus på det fælles og den sag og de mennesker, man skal tjene.

Menighedsrådslovens §§ 1 og 7

For at forstå menighedsrådsløftet (Menighedsrådslovens § 7) må dets ordlyd holdes op imod Menighedsrådslovens § 1, hvor der står i stk. 1: ”sognets kirkelige og administrative anliggender styres af menighedsrådet, medmindre andet er særligt hjemlet i lovgivningen” og i stk. 2: ”det påhviler menighedsrådet at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse”. Den kontekst er vigtig, for det betyder, at det er som kir-

kebestyrelse, at man aflægger løftet, og at løftet er rettet mod både forkyndelse og folkekirken som organisation.

Når man som medlem af en kirkebestyrelse aflægger løftet om troskab over for den danske evangeliske-lutherske folkekirke, aflægger man i praksis troskab overfor hele folkekirken med ministerium, stift/stiftsøvrighed, provsti/provstiudvalg, menighedsrådet i dets helhed og alle de medlemmer, der udgør kirken. Det er troskab mod de embeder, der er indsat i kirken; den ejendom kirken ejer (bygninger, skove, kirkeskattekroner) og alle de love, regler og forvaltningsprincipper, som udspringer af organisationen. Det er også troskab mod Guds ord og troens lærdomme (folkekirkens bekendelsesskrifter) og den samlede vision for folkekirken, som er ”at forkynde Jesus Kristus som hele verdens frelser ved guds-tjeneste, mission, undervisning og diakoni” (jf. Betænkning 1477 fra år 2006). Og det skal alt sammen ske for ”kirkens liv og vækst”.

Hvad betyder det i praksis ?

I praksis betyder det, at man ære- og samvittighedsfuldt skal arbejde for kirkens liv og vækst på både sogne-, provsti-, stift-, nationalt- og ja, globalt niveau samtidigt.

FAKTABOKS

Menighedsrådsloven § 7

På det konstituerende møde afgiver de nyvalgte medlemmer en erklæring på ære og samvittighed om at ville udføre det dem betroede hverv i troskab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst.

Erklæringen skal kun afgives af medlemmer, der første gang indvælges i et menighedsråd.

Skal man som menighedsrådsmedlem vælge præst eller biskop, minder Menighedsrådsløftet os om, at vi ikke skal vælge ”den, jeg selv kan lide”, men derimod den, vi tror, har kvalifikationerne til bedst at understøtte kirkens liv og vækst. Vi kan ikke samvittighedsfuldt og med ære arbejde i menighedsrådet for at ”sikre, at vi ikke bliver lagt sammen med et andet sogn” eller for at ”få en ny altertavle”, hvis der blev flere kræfter til forkyndelsen af Guds ord ved at blive en del af noget større, eller hvis der er mere brug for et teleslyngeanlæg end en altertavle.

Menighedsrådsløftet holder os på plads, når vi skal tage stilling til, om vi skal bygge sognegård for 10 millioner eller i stedet købe den lokale skole sammen med de øvrige foræninger i byen, eller når vi gerne vil bygge en ny præstegård til 10 millioner, hvis det ville betyde, at de øvrige sogne i provstiet ikke kunne få til deres nødvendige opgaver.

Når vi nu debatterer biskoppernes gudstjenesterapporter, minder menighedsrådsløftet os om, at vi skal tænke på os selv, men også på gamle Oda, der elsker sin højmesse og lille nydøbte Elias og hans forældre og de syrisk-kristne, som er begyndt at gå til gudstjeneste, og pilgrimsdamerne, som godt kunne tænke sig at begynde at gå i kirke.

En del af menighedsrådsmedlemmernes arbejde er at være arbejdsgiver. Menighedsrådsløftet holder os fast på, at vi skal skabe godt arbejdsmiljø, tage hånd om konflikter, tage både de ubehagelige og motiverende samtaler, for det drejer sig om kirkens liv og vækst.

Løfter aflægger man, når en stor og vigtig tjeneste skal gøres, og hjerteblodet kan drive værket. Og ved at aflægge løftet og have fokus på det er vi med til at forebygge, at hjerteblodet stiger os til hovedet. Gud har givet sine løfter – vores løfter skal tjene hans.

Formandens råd til andre
menighedsråds visionsdage:

TAG VÆK – UD AF SOGNET

Tidligere borgmester Vagn Ytte Larsen tog sine ledelseserfaringer med sig, da menighedsrådet i Nykøbing Sjælland skulle finde ud af, hvordan de ville være kirke. De tog væk. Ud af sognet.

Og kom hjem med ét ord, der siden har gennemsyret menighedsrådsarbejdet.

Tekst og foto: Rasmus Birkerød

Det tager såmænd et øjeblik, et håndtryk og nogle sekunders øjenkontakt.

Så ved man, at menighedsrådsformanden i **Nykøbing Sjælland** er på sin egen måde. Nej tak til kaffe. Hellere en Pepsi Max. Brillerne sidder i panden – ikke der, hvor optikeren sikkert havde forestillet sig. Blikket er både direkte og i bevægelse.

78-årige Vagn Ytte Larsen er netop et menneske, der virker til at være i bevægelse. Aktiv i kommunalbestyrelsen for Socialdemokratiet i over 40 år, heraf ni år som borgmester. I øjeblikket næstformand i Miljø- og klimaudvalget – og altså siden 2017 formand i sognets menighedsråd.

24-timers-møde

Det er derfor vi mødes. For hvordan greb en tidligere borgmester den første tid an, da han blev menighedsrådsformand?

- Sådan et nyt menighedsråd skulle finde sin egen harmoni. Så når vi skulle diskutere, hvordan vi gerne ville være menighedsråd, ville medlemmerne have godt af at se hinanden i andre rammer, siger Vagn Ytte Larsen. Inspireret af sin tid som borgmester tog han derfor i 2017 medlemmerne med på et 24-timers-ophold på Hundested Kro og Hotel. For at komme hertil kræver det en 25 minutters sejlads fra Rørvig. Det var vigtigt, siger han.

- Det gør noget ved os, når vi skal over vand. Det giver en fornemmelse af at komme væk, og det, tror jeg på, er vigtigt, siger Vagn Ytte Larsen.

Men hvorfor egentlig? Kunne man ikke lige så effektivt holde sådan et ophold i sognegården?

- Vi får en tydeligere fornemmelse for hinanden, når vi er i nye omgivelser. Som formand får jeg en klarere fornemmelse for folks værdier, og hvordan de bedst agerer i en gruppe. Jeg ser det som min opgave at få de enkelte menighedsrådsmedlemmers styrker og kompetencer i spil. Det er nemmere at se, når man ved, hvordan vi agerer i forskellige situationer, forklarer Vagn Ytte Larsen og drager en parallel.

Jagtmarker

- Der findes en historie, omen mand, der sammen med en gruppe ville på jagt i Afrika. De kommer ned og møder de indfødte og høvdingen. Den første aften skulle de danse. Den anden aften skulle de danse. Den tredje aften skulle de minsandten også danse. Til sidst spørger manden høvdingen i landsbyen, om det ikke snart er tid til at komme ud på jagt. Høvdingen svarer, at jo, det kan godt være, at de tager afsted næste dag. Han skulle bare først se gruppen, der var ankommet. Hvem der kunne hvad? Hvem der kunne sammen? Hvordan de reagerede på nye situationer. Og hvem der var til at stole på.

Sammenligningen ligger lige for, mener formanden.

- Sognet er vores jagtmarker, hvor vi har en række opgaver, der skal løses. Men inden vi begynder, er vi nødt til at vide, hvem vi selv er.

Opholdet i Hundested var en succes, mener Vagn Ytte Larsen i dag. Opgaven var at finde ud af, i hvilken retning menighedsrådet skulle arbejde de kommende år.

De 13 medlemmer af menighedsrådet havde på forhånd læst Birgitte Kragh Engholms bog "Den fremtidsgodkendte folkekirke", hvor hun beskriver de vigtigste megatrends i Danmark.

Fællesskab

- Der var selvfølgelig mange ord på sådan en weekend, men i dag kan jeg kun huske et: Fællesskabet.

Vagn Ytte Larsen understreger, at det netop er ordet "fællesskab", der siden har gennemsyret menighedsrådets arbejde.

- Vi kan jo alle sammen blive enige om, at fællesskab er godt. Men hvad er det, vi mener med det? Det er uhyggeligt svært at konkretisere, erkender formanden, der dog ikke er i tvivl om, hvad ordet betyder i Nykøbing Sjælland Sogn.

Her introducerer han begrebet "den lille menighed" og "den store menighed". Den lille menighed er dem, der er kirkevante og jævnligt deltager i højmessene. Den store menighed er de godt 4.800 folkekirkemedlemmer i sognet.

- Vi skal være "medskabere" af fællesskabet i den store menighed, fastslår han.

Eksemplerne

Han nævner en række eksempler på, hvordan ordet "fællesskab" fra visionsweekenden i Hundested siden har materialiseret sig i sognet.

- Vi ville for eksempel gerne brede vores arrangementer ud, så også "den store menighed" kom i kirken. For eksempel fik vi Svend Brinkmann til kirken. Det kunne vi ikke selv klare økonomisk, men i fællesskab med biblioteket og LOF her i byen kunne vi godt. Der kom 350 til foredraget.

- Vi ville også gerne bringe fællesskabet ind i kirkebygningen. Så skærtorsdag fandt spisningen sted inde i kirken. Det var ikke sket før, fortæller Vagn Ytte Larsen og peger desuden på samtalefrokoster, som også var en ide, der blev støbt i den form, der hedder "fællesskab".

- En af Birgitte Kragh Engholms pointer i bogen om den fremtidsgodkendte folkekirke var, at kirken var nødt til at forny sin måde at komme i kontakt med folk på. Så efter højmessene arrangerede vi samtalefrokoster, hvor der blev sat brød, sild og pålæg frem, så folk selv kunne smøre deres mad – og så blev der lejlighed til at tage en samtale med præsten og hinanden om, hvad budskabet egentlig var i prædiken og evangelieteksten.

“

- Vi får en tydeligere fornemmelse for hinanden, når vi er i nye omgivelser.

På et tidspunkt eksperimenterede menighedsrådet også i fællesskabets navn med prædikenens form i samarbejde med den tidligere præst i sognet, Caroline Kollenberg Thisted.

- Vi forsøgte os med "dialogprædiken". Altså, hvor prædiken bliver afholdt som en dialog – i dette tilfælde mellem mig og præsten – og hvor jeg løbende kom med indspark og spørgsmål til præstens prædiken. Tanken var, at den form kunne være både et opgør mod den envejskommunikation, som prædiken er, og mere involverende for kirkegængerne, fortæller formanden, der

også har foreslået det simple, at man indleder højmessene med at hilse på hinanden.

Fortsættelsen

24-timers-mødet på Hundested Kro og Hotel i 2017 blev siden fulgt op af et seminar i både 2018 og 2019. På det seneste møde arbejdede menighedsrådet med spørgsmålet om, hvad god ledelse er – og medlemmerne udviklede en personalepolitik for de 19 ansatte. Men alt sammen med fællesskabstanken som afsæt. Vagn Ytte Larsen mener, at det første visionsmøde har bragt dem langt.

- Ansatte og menighedsråd har forstået, at kun ved at vi arbejder sammen, kan vi få fællesskabet op at stå med "den store menighed". Folk skal have en positiv oplevelse af sig selv som "medskabere" af fællesskabet i "den store menighed" her i det kirkelige liv i Nykøbing Sjælland.

Det næste årlige møde venter i foråret 2020. Her skal medarbejderne for første gang med.

VI LEVER AF VISIONER!

Tekst: Bodil Therkelsen, formand for Stiftsrådet

Det er vigtigt at drømme, siger de kloge mennesker. At tænke højt og i fællesskab giver gode visionsmuligheder. Vi lever af at drømme. Det er menneskets eneste mulighed for at udvikle sig og komme videre. På alle planer.

Stiftsrådet har i sin levetid haft flere visionstemaer oppe. Bl.a. blev den første dåbskonference til på den baggrund.

Det, der kan understøtte kirkelivet i al dets mangfoldighed, har sat flere af Stiftsrådets udvalg i gang. Her tænker jeg på det ambitiøse "Kirke på vej"- projekt, der båret af både biskop og engagerede "rødder" i Stiftsrådet samt frivillige i lokalområder sætter fokus på kirke uden for kirken så at sige. Det tager tid at få fodfæste. Det er så spændende, at der fra udspringet i Karlslunde Strandkirke og senere i Roskilde nu er skabt satellitter i både Næstved og Slagelse med det formål at samle mennesker i alle aldre omkring kirkens budskab og engagement i samfundet.

Eksemplet kunne også være de grønne tiltag og klima- og bæredygtighed, som rigtig mange af stiftets menighedsråd er optaget af. Her er Grøn Kirke-udvalget en vægtig medspiller, der ad flere omgange har haft en ansat konsulent til at løfte og hjælpe menighederne, et arbejde som stiftsrådet også ser visioner i.

Et eksempel mere kunne være det igangværende arbejde med at se kirkens rolle som aktiv medspil-

Stiftets diakoniudvalg havde den 29. september indbudt til fyraftensmøde om diakoni i gudstjenesten. Det var en meget interessant aften med foredrag, debat og workshops - og hvor alle kunne være med.

ler i civilsamfundet, som diakoniudvalget arbejder mere koncentreret med. Netop nu prøver udvalget at se fremad og give menighederne mulighed for at lære af hinanden, støtte hinanden i det diakonale arbejde, da der arbejdes på en kortlægning af diakonale tiltag i stiftet.

Udvalgsstruktur bliver hvert fjerde år taget op til vurdering, når et nyt stiftsråd skal i gang med et arbejde. Set i bakspejlet har visionerne fået en større og større vigtighed i udvalgs- og stiftrådsarbejdet. Undervejs i perioden bliver visionerne brugt, endevendt, måske kasseret, og nye opstår.

Indholdet og formålet med vores årlige kontakt med både udvalg og provstiudvalg er aldeles udviklen-

de for Stiftsrådets virke. Der er lang vej fra et regionalt råd til det enkelte menighedsråd. Det er for Stiftsrådet helt klart, at fremtiden drejer sig om at kommunikere og være synlige for menighedsrådene, så vi kan arbejde for den fælles kirke og kirkelivet. Man lever af drømme.

Jeg håber, at Stiftsrådets til stadighed visionære arbejde må kunne virkeliggøre sådanne drømme. Om lidt er der Himmelske Dage, Danske kirkedage, i Roskilde. Det kunne være en opfyldelse af en vision eller en drøm, som vi alle kan tage håndgribelig del i og lade være afsæt for andre fremtidige visionære udviklinger ...

God fornøjelse med visionerne i kirkelivet!

Vox- pops

Ifølge Menighedsrådslovens § 22 træffer menighedsrådet beslutning om, hvornår og hvor de årlige, ordinære møder skal afholdes. Derimod står der intet i loven om, at det derudover ikke er tilladt at mødes - og måske under helt andre former. Men hvordan står i det grunden til med "samværet derudover" i sognene?

Stiftsbladet var med ved landemødet og stillede seks tilfældige deltagere spørgsmålet: Sker det, at jeres menighedsråd mødes uden for møderne?

Tekst: Otto Lundgaard Fotos: Christina Molbech

Anne Ladefoged
Menighedsrådsformand
Skt. Mortens sogn, Næstved

Vi hygger os meget, når vi er sammen. Sidste menighedsrådsmøde før sommerferien er altid med rejemadder og et glas hvidvin. Sidste år var vi på udflugt i mit sommerhus, havde det rart, spillede spil og tog på besøg hos en lokal kunstner ikke langt derfra.

Lone Uldall Jørgensen
Sognepræst
Skt. Peders sogn, Slagelse

Vi har inden for de senere år haft to visionsdage, hvor kirkens visioner er blevet præsenteret og drøftet på henholdsvis menighedsrådsmøde og sognedag - og her er menigheden også blevet indbudt til at være med. Vi er et to-sogns pastorat, hører sammen med Havrebjerg sogn, som vi også har lavet nogle fælles ture med. Vi har afholdt studieture med fokus på frivilligarbejdet, og for nogle år siden var vi på en fælles studietur til Vesterbro Bykirke.

Lea Klavsen
Menighedsrådsmedlem
Lyndby sogn

Jeg har sammen med andre medlemmer af menighedsrådet lige været på Landsmødet i Nyborg, dér får vi altid inspiration. TRO-festivalen i Sæby er vi med på, og der er vi meget aktive og har fornøjelse af det. Jeg synger også med i festivalkoret.

Lise Flindt Hansen
Sognepræst
Magleby-Ørslev-Holsteinborg
pastorat

Nu på lørdag er der studietur for menighedsrådet og personalet. Rådet er også medarrangør af friluftsgudstjenesten i Rude og er aktivt med, behjælpelige og tager rent fysisk en tørn.

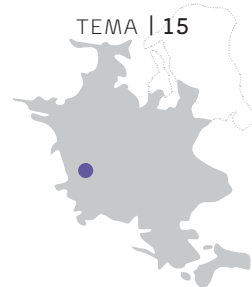
Keld Winckelmann
Menighedsrådsmedlem
Roskilde Domsogn

Vi har gennem årene mødtes til studieture og visionsdage. Og så er der alle udvalgmøderne, hvor vi også ses.

Karin Schmidt
Menighedsrådsformand
Toksværd sogn

Vi har en årlig studietur. En søndag, hvor vi starter med gudstjeneste kl. 9 i vores egen kirke, kører ud i egne biler og besøger en kirke og spiser vores medbragte mad. Vi besøger et museum ud på eftermiddagen og en kro om aftenen. En dag med kulturelle oplevelser og besøg i en anden kirke end vores egen.

MENIGHEDSRÅDSMEDLEMMER I SLAGELSE:

Samtalen om Gud finder sted hos "Kirke på vej" – ikke på menighedsråds- møderne

Formanden for menighedsrådet i **Sct. Peders Sogn** i
Slagelse, Carsten Larsen, lægger en del af sit
kirkelige arbejde i "Kirke på vej". For det er her
samtalen om Gud finder sted, siger han.

Tekst og fotos: Rasmus Birkerød

Menighedsrådsmedlemmerne Anna Boel Larsen og Carsten Larsen fra Sct. Peders Sogn i Slagelse finder det meningsfuldt at arbejde med "Kirke på vej". – Kirken er ikke et sted, hvor der bliver talt om medlemmernes tro. Den samtale kan vi have i "Kirke på vej", siger Carsten Larsen.

Der er ikke meget samtale om Gud under menighedsrådsmøderne – måske svinger vi os lige akkurat op til at bede Fadervor.

Ordene falder med et svagt smil og en let rysten på hovedet fra Carsten Larsen, formanden for menighedsrådet i Sct. Peders Sogn i Slagelse.

- Når vi sidder til møderne, så er der jo en række praktiske ting, vi skal nå igennem på dagsordenen, erkender han.

Måske et billede ikke langt fra det genkendelige i flere andre sogne. Nok handler kirken om Gud, Jesus og forkyndelse – men dagligdagen presser sig på med en række forhold et menighedsråd først må tage sig af. Carsten Larsen og hans kone Anna Boel Larsen, der også sidder i menighedsrådet, kastede sig for godt et år siden over det lokale arbejde i "Kirke på vej" i byen.

“

*Vi må jo hele tiden
stille os spørgsmålet,
hvordan vi som kirke
kan være relevante
– ikke kun for de
50 faste kirkegængere
– men for de 9.500,
der bor i sognet*

- Den samtale om tro kan vi have i "Kirke på vej", fortæller Carsten Larsen.

- Det, der kendetegner møderne her er, at her er det "lovligt" at tale om Gud, det er "lovligt" at bede en bøn sammen, det er "lovligt" at dele hinandens gudsoplevelser.

Hvad mener du med "lovligt"?

Vi hører meget om Gud i kirken. Men kirken er ikke et sted, hvor der bliver talt om medlemmernes tro på Gud. I "Kirke på vej" er der et rum, hvori man kan tale om, hvordan vi oplever Gud. På den måde bliver kristendommen relevant for mennesker i deres hverdag, mener Carsten Larsen.

Relevans

Han peger på, at møderne i "Kirke på vej"-regi hver anden torsdag på Herrestræde midt i byen også giver inspiration tilbage til arbejdet i menighedsrådet.

*Mathias Drobek har i mange år lidt af angst. Men efter en bøn til Gud om at slippe for angsten fik han det bedre.
- Selvfølgelig har jeg stadig dårlige dage, men det er meget bedre nu, fortæller han.*

Helle Drobek har gennem "Kirke på vej" udviklet sig personligt til at blive en mere udadvendt kvinde, fortæller hun. Nu står hun gerne for at læse indgangs- og udgangsbon i kirken.

- Menighedsrådenes opgave er at skabe gode rammer for evangeliets forkyndelse. Vi må jo hele tiden stille os spørgsmålet, hvordan vi som kirke kan være relevante - ikke kun for de 50 faste kirkegængere - men for de 9.500, der bor i sognet, siger han og bliver suppleret af sin kone med hele tankegangen bag "Kirke på vej".

- Vi arbejder jo ud fra den tankegang, at hvis folk ikke vil komme til kirken, så må kirken komme til dem, siger Anna Boel Larsen.

Fra kirkefremmede til kirkevante

Der er i øjeblikket tilknyttet cirka 30 personer i "Kirke på vej" i Slagelse. Typisk kommer der omkring 15 til en mødeaften. Når deltagerne kommer første gang, føler flere af dem sig nok hjemme i troen, men fremmed i kirken.

Fællesskabet i "Kirke på vej" gør vejen hen til kirken lettere for flere af dem. Deriblandt 25-årige Mathias Drobek og hans mor Helle Drobek. De begyndte begge at komme til møderne sensommeren 2018. I dag går de i kirke hver søndag.

- Jeg har altid syntes, at det var lidt kedeligt at gå i kirke, fortæller Mathias Drobek. - Man lyttede, rejste sig op, satte sig ned...

Men sådan er det jo stadig. Du lytter stadig i kirken, rejser dig og sætter dig ned flere gange undervejs. Så hvad gør forskellen?

Forskellen er, at nu går jeg til gudstjeneste med folk fra "Kirke på vej", og det er hyggeligt. Man sidder sammen med folk, man kender. Der er et fællesskab. Det er den energi, der ligger i, at jeg går i kirken sammen med andre, jeg kender, siger Mathias Drobek.

Mathias' mor, 51-årige Helle Drobek, begyndte at komme i "Kirke på vej" få uger efter sønnen.

- Jeg har altid troet på Gud, men jeg har aldrig snakket om det, for i min familie kom man ikke i kirken. Så det gjorde jeg heller ikke. Men her er et sted, hvor det er okay at sige, at jeg tror på Gud. Det har givet mig mere glæde og gjort mig mere udadvendt og tolerant.

Helle Drobeks ankomst til kirken via "Kirke på vej" får nu muligvis en mærkbar konsekvens i menighedsrådet.

Helle Drobek stiller nemlig nu op til det kommende menighedsrådsvalg i 2020.

TRO PÅ TVÆRS

Det er frivilligheden, som giver – men som også får meget igen – der er en bærende kraft på “TRO – Økologisk kirkefestival” i Sæby. I år blev festivalen holdt for ottende gang i træk, og Stiftsbladet var taget med for at møde deltagerne og deres samarbejdsfællesskab på tværs af stort set alle tænkelige grænser. For hvad giver det medlemmerne at ses under andre former, og hvordan motiverer og inspirerer det dem til at arbejde videre med kirkelivet?

Tekst: Otto Lundgaard

Fotos: Christina Molbech

Vi bliver mødt af hænder, da vi træder ind i **Sæby kirke**. Hænder, der hilser og giver high-five. Hænder, der tager imod og favner. Hænder, der rækker ud og tager fat. Hænder, der velsigner og sender os ud for at give det videre, som vi har taget imod.

Hænderne dominerer indgangsportalen til det enkle og rummelige kirkerum. Sammen med de øvrige værker på kirkebænkene, på gulvet og i korrummet indgår hænderne i en spændende kunstudstilling med personligt præg. En udstilling baseret på det indtryk, flygtningestrømmene ude i verden giver. Og en udstilling som sognets præst Helene Rasmussen inddrager i sin andagt, der åbner lørdagens program på ”TRO – Økologisk kirkefestival”, som denne første fredag-søndag i september bliver holdt i og omkring Sæby kirke i Lejre provsti.

Synet af de mange hænder bliver også et gennemgående tema for de kommende timer, hvor fotografen og jeg igen

Fra Sæby kirke vandrer pilgrimene ud på den 9 km lange camino, der fører til stop i to andre kirker: Gershøj kirke og Halmkirken på festivalpladsen.

og igen vil blive budt velkommen af mennesker engageret i det arbejde, der skal gøres og derfor bliver gjort. For lad det være sagt med det samme: den store frivillighed, der kendetegner enhver festival, er ikke alene nødvendig for festivalens gennemførelse. Frivilligheden vidner også om den ånd af fællesskab, der er kirkefestivalens mening. En mening, der mærkes i – men som også rækker ud over – det, der sker i denne forlængede weekend.

Rent mentalt fylder TRO-festivalen godt, for vi taler om den på menighedsrådsmøderne, fortæller René Lønnee fra Sæby-Gershøj menighedsråd.

Føddernes fællesskab

*"Herre, du vandrer ad enhedens vej.
Lær os at gå over grænser!"*

Andagten indleder en lokal camino-vandring i de solbeskinnede eftermiddagstimer, og Helene har valgt at bygge sin prædiken op om tanker om flygtningenes vej videre frem i verden. Den verden, vi har til fælles.

- Hvorfor og hvordan gik det til, at et menneske blev flygtning, oplevede opbrud, hjemløshed, fredløshed? Og hvor kom modet fra? Hvordan viste og udfoldede kærligheden sig på vejen? Selv med bomber og kugler flyvende om ørerne er det en stor beslutning at forlade alt hjemligt og lægge alt bag sig.

- Vi har givet årets festival undertitlen "Tro på tværs", forklarer Helene. - Det handler om at få respekt for andre mennesker og deres ståsted i livet, om det så gælder køn, religiøsitet, seksualitet, politisk overbevisning. For lige såvel som der er noget, der er forskelligt, er der noget, der er fælles. Det handler denne tankevækkende udstilling om, som vi har her i kirken.

- Natasha Hansen, der står bag udstillingen, stammer fra Sydafrika. Natasha kom ikke hertil som flygtning, men hun har krydset grænser, har brudt op og skullet finde sig til rette i et nyt land, fortæller Helene i andagten: - Hun har skrevet til udstillingen: "Den måde, vi behandler et andet menneske på, har stor betydning for vedkommendes fremtidige liv. Som mennesker er vi alle skabt af den samme Gud. Min udstilling handler om næstekærlighed, og at alle er ens, uanset sprog eller hudfarve, fordi vi inderst inde er de samme."

Pilgrimme, der vandrer på caminoer ude i verden, går gerne alene, om end de også kan følges undervejs. Derimod bliver Sæby-Gershøj-caminoen – jf. festivalens fællesskabsbaserede undertitel – vandret samt tilrettelagt i fællesskab og på tværs. Det bliver vi klogere på, da vi lige før andagten møder turleder René Lønnee fra Sæby-Gershøj menighedsråd.

- Vi har fået en tradition for at lave en Sæby-Gershøj-camino, fortæller René. - Ideen er at koble noget på den almindelige, kirkelige festival-tankegang, som tiltrækker nogle bestemte mennesker. Det er jo langt hen ad vejen det, festivalen går ud på: at få folk til at blive bekendt med evangeliet og med hele den kristne tro på en anden måde.

Det er tredje år i træk, der vandles på den ni kilometer lange camino, og tredje år i træk at vandringen er tilrettelagt i samarbejde mellem Sæby-Gershøj menighedsråd og Kræftens Bekæmpelse.

Langs caminoen i Nordspanien ligger der muslingeskaller som vejvisere. Hvad har I lagt her?

- Vi bruger mentale muslingeskaller, svarer René med et smil. - Vi stopper halvvejs på ruten ved Gershøj kirke, hvor vi åbner døren og byder på kaffe og lidt sødt. Modsat Sæby kirke er Gershøj kirke mere intim, også i sin indretning. Og så ligger den ud mod vandet, hvor Sæby kirke i vores optik ligger inde i landet – selvom vi er i Hornsherred, hvor der ikke er længere end tre km ud til vandet, ligegyldigt hvor man er. Men dér går vi langs den flotte fjord, går ind over de gamle skolestier tilbage til Sæby og runder af i Halmkirken på festivalpladsen. Så vi kommer faktisk tre kirker igennem på caminoen: Sæby, Gershøj og Halmkirken.

Hvor meget af arbejdet i jeres menighedsråd fylder denne årlige festival?

- Rent mentalt fylder den godt, for vi taler om festivalen på menighedsrådsmøderne. Det er vigtigt at tænke nye måder, vi kan møde det kirkelige på, i det hele taget møde kirken dér, hvor vi er – i en dagligdag, i en uformel sammenhæng. Så kan man koble sig på gudstjenesten, koble sig på snakken, hvad det nu måtte være – så det er noget af det, der står på listen over de ting, som

“

*Det er vigtigt at tænke nye måder,
vi kan møde det kirkelige på,
i det hele taget møde
kirken dér, hvor vi er – i en
dagligdag, i en uformel
sammenhæng.*

vi gerne vil prøve at brede ud som andre måder at møde kirken på.

Arbejdet og ånden i festivalen giver stor afsmitning i menighedsrådets arbejde, fortæller René og fremhæver Helene som drivkraften og ildsjælen i det hele, en anerkendelse han i øvrigt ikke er ene om. - Og jeg har en aftale, jeg lige skal have konfirmeret med hende, afslører han, da vi skilles - nemlig om der er kaffe i Gershøj kirke. Men der er en time til at få den bragt op, så det er bare en detalje.

Med velsignelsen i ryggen drager vandrerne ud i et fællesskab, hvor også nye fødder er velkomne. René har forinden udpeget medarbejderen fra Kræftens Bekæmpelse og medlemmerne fra menighedsrådene, hvis nogen på turen vil vide mere om de to organisationer og hvad, de arbejder med.

Wokmad og korsang på kryds og tværs

- Præsten spurgte mig i morges gudstjenesten, om vi nu også elskede alt det her snitteri, fortæller Mette Andersen, der passer den ene stegepande i madteltet. - Og så filosoferede jeg lidt over det. Arbejdet, dét er jo en del af det, men det er faktisk nok så meget samværet - alle de forskellige ting, man er sammen om at lave - som vi elsker.

På et par gevaldige stegepander laves der wokmad af alt godt fra køleskabets grøntsagsskuffer og mere til. Råvarerne er overskudsmad, leveret og sorteret, men ikke kasseret af de lokale supermarkeder. Synet af de mange, højt forskellige ingredienser, der tilsammen gør et velsmagende måltid, giver pudsig nok associationer til de mange frivillige, der giver, hvad de har, og hvor alle kan bruges.

Arbejdet er en del af det, men det er lige så meget samværet, som vi elsker, siger Mette Andersen og Ida Ellegaard.

Det er ikke første gang, Mette og hendes kokke-kollega Ida Ellegaard er med som frivillige. Ud over at stå i køkkenet leder Ida det store fællesskor, man kan opleve tre gange på festivalen. At der er tale om et frivilligkor, samlet til lejligheden, indgår i hendes tilrettelæggelse og tanker:

- Jeg ved jo aldrig, hvem der er med i koret, eller hvor mange tenorer og basser, vi kan vente. Men i år har vi fået 65 medlemmer i gang med at synge. Vi øver tre gange op til festivalen samt to gange, når vi er med i "Stafet for livet". Og så er vi nede på Lindenvang og giver også koncert dernede.

- Men det er også derfor, vi er gået sammen; vi udnytter fællesskabet. Vi udnytter det dér med, at man ikke helt kender dem ovre på den anden side, men finder så ud af, at de ikke er så farlige alligevel, og sammen får vi opbygget et fællesskab, som er helt unikt. Når vi så har koncert i Halmkirken, så sidder man sammen med sine stemmer på kryds og tværs af dem, man kender - og man er så glad.

At samarbejdet sker på tværs, kan Mette og Ida bekræfte. Deres hemsogne - Ferslev og Vellerup - ligger vest for Skibby i Helsingør stift. Stiftsgrænsen hænger ingen

sig i. Det, der tæller, er at sognene ligger i lokalområdet, og at festivalen også på dette felt er et resultat af et samarbejde på tværs af grænser. Således var det som kirkesanger i lokalområdets kirker, at Ida kom med i festivalarbejdets styregruppe:

- Tanken opstod for otte-ni år siden, at det kunne være sjovt at lave noget på tværs, fordi midlerne i de enkelte kirker ikke er særligt store. Og det dér med at få lov til at give – hold op, hvor får man meget igen! Det er næsten større end stort. Og det er det, vi gerne vil, understreger Ida. - Det er, fordi vi synes, det er rigtig sjovt at få lov være med til. Der er masser af arbejde i det, men også masser af glæder. Vores familier er også med, mænd og børn og alt sådan noget, de kommer også altid med, og det er der bare plads til.

En stor knægt kommer i samme øjeblik forbi med en kande pandekagedej til bagerne i den anden ende af teltet. Det får os til at spørge Ida om, hvor vi kan træffe hendes mand. Ida svarer med et stort grin: - Ovre i ølteltet, hvor ellers?

På tværs af pubertetsstemmer

Halmkirken har en særlig rolle. Udefra ligner den et festivaltelt med en kulørt og massiv presenning, der kan modstå dansk sensommervej i alle dets luner. Indefra ligner det et cirkustelt med musikscene, tribune og bænkerækker samt godt med halm. Men som kirken er den stedet, hvor alle i alle aldre samles til børneteater, cirkus, koncert, optræden og naturligvis festgudstjeneste.

Lørdag eftermiddag er det blevet konfirmandernes tur til at fylde Halmkirken. Præsterne fra lokalområdet står foran indgangen og krydser deres unger af, efterhånden som de forsvinder ind i teltet. Klokken er lidt i halvtre, da Lars Munch, præst i Kirke Hyllinge sogn, tager mikrofonen:

- God eftermiddag, og velkommen i Halmkirken. I skal synge, og det glæder vi os meget til at høre, lyder hans hilsen. Mikrofonen går rundt blandt præsterne, som præsenterer sig på skift, og den ender i hånden på Miriam Jul Rasmussen, som er kirkesanger og leder af eftermiddagens konfirmand-gospel-workshop.

- Det bliver sjovt, men også hårdt, lover hun de unge mennesker, hvoraf flertallet formentlig ikke tidligere har sunget gospel. - Men først vil jeg bede jer vende jer om og kigge over mod teltåbningen, kysse jeres forældre farvel og sige tak for nu, teltet er vores. Tak til alle forældre, vi ses igen klokken halv seks!

Kl. 17.30 er der andagt med konfirmandernes aktive deltagelse, fortæller Mette Merrald, præst i Kirke Hyllinge, da vi taler med hende om konfirmandsamarbejdet på tværs: - Da vi havde haft festivalen nogle år, så talte vi om, at det ville være fantastisk at lade konfirmanderne synge i deres eget gospelkor. Vi blev så enige om et samarbejde og fik det lagt som noget af det første overhovedet i konfirmandundervisningen, at vi samles her og synger igennem.

En anden idé med at samle konfirmanderne er at lave arrangementet for dem af deres forældre, som ikke går i kirke så ofte. Netop her kan de komme og være med i andagten, ligesom de mindre søskende også bare kan være med og opleve festivalen. Mens Mette fortæller, kan vi gennem den åbne teltdør se over mod en hoppeborg-lignende model af en landsbykirke, foran hvilken en flok børn springer rundt mellem halmballerne.

Festivaler og tro på tværs, det er det, det handler om, fortæller Inger Bonnet, som vi mødte i Trollekorets madbod.

“
- *Det dér med at få lov til at give – hold op, hvor får man meget igen! Det er næsten større end stort. Og det er det, vi gerne vil!*

Her er der ikke mangel på aktivitet, - hvorimod det kræver sit at få varmet konfirmanderne op. Men Miriam giver ikke op: - KOM! OP OG STÅ! Kom tættere på. Læg jeres jakker på bænkene, I skal kunne bruge arme og ben, de skal ikke være i vejen for jer.

Miriam's friske opfordringer samler de unge. Imens starter Dan Hemmer klaveret. Han er i fin form efter at have optrådt med Dissing, Dissing og Las ved en koncert fredag aften her på stedet.

- Vi bliver nødt til at få jer alle med, vi har brug for alle! Kom, lyt efter hinanden, og lyt efter Dan!

Et kvarters tid senere synges der bedre igennem. Flere klapper i takt til et trefoldigt "Amen". Uden for Halmkirken står et toårigt barn nede i knæ og vugger i takt til sangen, mens en bedstemor kigger smilende ind i teltet. Hun vil vist gerne være med.

Fællesskaber, der rækker videre

En anden, der også er interesseret i gospelsangen, der selv på større afstand nu høres klart fra Halmkirken, er Inger Bonnet fra Kirke Hyllinge. Hun bærer en flot sombrero, der matcher den chili con carne, hun sælger fra sin bod. Bliver dagens ret for meget for smagsløgene, kan man også købe is.

Madboden, Inger står i, tilhører Trollekoret, et rytmisk kor fra omegnen. En del af overskuddet, der indtjenes henover festivaldagene, skal gå til et besøg af Trollekorets venskabskor, et gospelkor fra Flensburg. Samtalen med Inger bekræfter for os, at fællesskabet, der samler alle her ved festivalen, igen genererer andre fællesskaber, der rækker endnu længere.

- Jeg har været med i tre år, fortæller Inger. - Jeg kom med, fordi jeg i det lokale kor hørte om fælleskoret på festivalen, så jeg tænkte hvorfor ikke synge med i et kæmpe kor? Man føler sig privilegeret, når man er med til morgenandagten ved Verdens Ende, og præsten i sin prædiken står der og taler om naturen. Vi skal synge ved gudstjenesten igen i morgen, som holdes ovre i teltet. Vi er over 50 mennesker, og vi er fra alle sogne heromkring. Det er så fantastisk, altså!

Fællesskabets ånd lever, mærker vi, fordi mange af de frivillige er aktivt med til at holde hinanden til og bevare ånden, der kendetegner festivalen. Eller som Inger bekræfter til sidst: - Festivaler og tro på tværs, det er det, det handler om.

Både hænderne og stemmerne nåede nye højde, da konfirmanderne blev samlet i et gospelkor på tværs.

FAKTABOKS

"I 2011 tog 7 kirker for første gang initiativet til en kirkefestival med fokus på ansvarlighed for Guds skaberværk. Siden er gruppen af kirker, der står for festivalen vokset til 10. I dag er det kirkerne i Ferslev, Gershøj, Gevninge, Herslev, Kirke Hyllinge, Kornerup, Lyndby, Skibby, Sæby og Vellerup, der tilrettelægger og afholder festivalen. Det er kirkerne, der tilrettelægger festivalen, men uden stor opbakning fra lokale frivillige, der giver en hånd med og løser mange forskellige opgaver, og uden samarbejde med lokale institutioner og skoler, foreninger, bylaug, erhvervsliv, kommune m.fl., var festivalen slet ikke så velkonsolideret, som den er."

Kilde: trofestival.dk/om-festivalen

”Vi kan godt binde Gud i halen på det, folk normalt gør.”

Tekst: Otto Lundgaard

Fotos: Christina Molbech

At menighedsrådsmedlemmer samles om noget andet end det man møder hjemme i eget sogn og får skabt relationer – og at menighedsrådet samles om det primære, nemlig troen, som vi virker ud fra – hvordan mon det kan udfoldes? Stiftsbladet fik det at opleve på kirkefestivalen, men også beskrevet, da vi mødte et af de aktive menighedsrådsmedlemmer.

Et af de mange frivillige og aktive menighedsrådsmedlemmer, som Stiftsbladet mødte på Økologisk kirkefestival i Sæby, er Helle Dissing. Helle er ”til hverdag” medlem af menighedsrådet i **Ferslev-Vellerup pastorat** i Helsingør stift, mens hun ”til fest” i den grad er at finde, når der hvert år holdes kirkefestival – og det har hun været siden Dag 1. Vi fik en samtale med hende om den mening, det giver at holde festival, både for de mange besøgende og de mange, der står bag.

Du er med for ottende gang, og du er – som det hedder – ikke til at drive væk?

- Nej, det er jeg ikke, bekræfter Helle og begrundet: - For det giver mening. Og det er jo altid det, det handler om: at det giver mening for mig, at det giver mening, at vi samles, og at det giver mening, at der kommer så mange til festivalen, som vi ikke ser normalt.

Gospelsangen fra Halmkirken i den modsatte ende af pladsen høres tydeligt og blander sig i lydbilledet, efterhånden som konfirmandeleverne får mod på at synge. Vi bemærker det begge, og Helle følger op:

Når man også er i andre folks rum, så bliver de på en anden måde inviteret til det, vi laver. Og det, synes jeg, giver god mening, siger Helle Dissing.

- Vi har konfirmandworkshop i dag. Når de er her, så kommer der nogle forældre, der ikke har været her før. Og forældrene kommer altid året efter og siger, at det var så hyggeligt og dejligt at være her, og vi vidste slet ikke, at det var sådan, fortæller Helle. - For den dér lidt lukkede kirkefest, som vi nogle gange holder, den bliver de jo inviteret ind i på en anden måde, fordi det ikke er at sidde på en kirkebænk. Hvis det var i

skolen, ville du kalde det ”røv-i-sædet-undervisning”, i kirken kaldes det en kirkebænkskultur – men det er jo ikke det, de møder her. Og derfor giver det mening at gøre det.

Du siger, folk kan opfatte det som en lukket kirkefest?

- Nogle gange kører folk forbi på vejen og tænker, at ”Uh, det er kirken, og det er nok ikke mig”. Men lige så snart de har været her, så finder de ud af noget andet. Kirken er tit en lukket fest for mange mennesker, fordi mange er kirkefremmede, og alt det, vi gør oppe i kirken, det følger de, at de ikke helt kan finde ud af: ”Nu står de andre op, og nu sætter de sig ned, og jeg aner ikke, hvad jeg skal”. Men her på festivalen kan vi sætte os ned sammen og spise noget chili con carne eller en burger, så her kan alle finde ud af, hvad vi gør – og stadigvæk være med i kirken, understreger Helle.

At åbne sig og invitere

Livet på pladsen og i de mange telte giver indtryk af alt andet end en lukket kirkefest. Og netop dette at samles på offentlige pladser og herigennem indbyde alle – også de forbipasserende – til at være med, er et tiltag, der virker.

- I morges ved andagten ved Verdens Ende ved Vellerup Vig var der også fuldt hus, fortæller Helle. - Der har nok været 70 mennesker og vores præst fra Ferslev, Mikkel Højholt, stod og talte med ryggen mod fjorden. Selvfølgelig skinnede solen fra en høj himmel, og koret sang. Bagefter var der friskbagte boller og kaffe, og man gik glad derfra.

- Det sjove er, at det er jo et meget offentligt rum, vi er i derude. Vellerup Sommerbys borgerforening låner os elektricitet, og så kommer der altid hundeluftere forbi, som stopper op og får en morgenandagt, som de ikke havde tænkt over, at de skulle være med til lige dén morgen. Det gør, at når man også er i andre folks rum, så bliver de på en anden måde inviteret til det, vi laver. Og det, synes jeg, giver god mening. Det er så derfor, vi her; det skal give mening, ellers var vi her ikke.

*Nogen er her, andre kommer til.
Var det sådan, det hele begyndte?*

- Jeg sad som menighedsrådsformand her i Sæby, da Helene sagde, at hun godt kunne tænke sig at lave en TRO-festival, og jeg svarede, at det kunne vi da nok godt finde ud af. Så startede vi fra kroner-0-budget og tog den derfra.

- Jeg talte så med Mikkel, præsten i Ferslev, og sagde, at "Vi har fået den fantastiske idé", smiler Helle og løfter armene, - og så sagde han: "Jeg vil også være med!" - "Jamen, det finder vi da også ud af." Og så var han med. Vi byder jo ikke kun til fest for de mennesker, der har lyst til at komme, men også for de kirker, der har lyst. "Hvis I vil komme, må I være med, og er der noget, I synes, vi skal have, så sig til, så tager vi det op!" - og så bygger vi på det, som folk gerne vil.

Og hvad er det, folk gerne vil?

- De vil gerne have det rart, understreger Helle. - De vil godt have noget stemning og noget cosiness. "At jeg er også velkommen med det, jeg har i min bagage af tro eller ikke-tro."

- Jeg tror, det er vigtigt, at vi åbner os op imod folk, som måske synes, at uh! - jeg er ikke klædt på til at sidde i kirken og rejse mig op på de rigtige tidspunkter. At vi kan godt binde Gud i halen på det, folk gør normalt. Det er min holdning: vi skal ligesom åbne os mere op.

- For mig handler det mere om at invitere end at missionere. Det kan godt være, at målet bliver det samme, men vi skal bare invitere, for nogen tror, det er en lukket fest.

Et platform at netværke på
Hvad giver det så jer som menighedsråd at åbne jer og gå med i dette?

- Det giver os et ståsted i en del af befolkningen, som ikke kender os så godt, fastslår Helle og tilføjer: - og det giver os noget at samarbejde om, også med andre kirker. Det er faktisk rart som menighedsråd, at man ikke altid tror, man er en ø med sine egne problemer, men fin-

Et øjebliksbillede af den hyggelige og levende stemning på festivalpladsen.

“

*Det gør, at når man
også er i andre folks
rum, så bliver de på
en anden måde
inviteret til det,
vi laver.*

der ud af, at "Okay, de andre menighedsråd slås også med at finde ud af deres regnskaber, og hvad vi ellers slås med af lovgivning og personalespørgsmål, der har udviklet sig til at blive lidt af en stor mundfuld for private mennesker, der er blevet valgt ind i et menighedsråd". - Man får her en platform at netværke på som menighedsråd. Selvom vi mødes om afholdelsen af festivalen, så kender vi hinanden og kan derfor bedre ringe til hinanden, - det giver en platform, som vi bygger her og bruger i hverdagen resten af året.

Så det er egentlig ikke nogle grænser, der skal nedbrydes, men en platform, der skal skabes?

- Ja, for vi har ikke de grænser, som nogen bilder sig ind, vi har. Jeg tror mere, det er et spørgsmål om at få platformen op, så folk kan se, den er

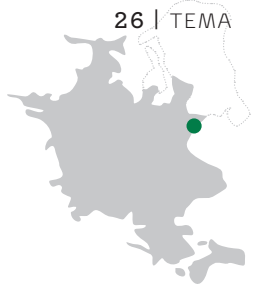
der. Og det er mere det, jeg tænker, det er.

- Der er ikke tale om grænser, men mere om en vane og en måde at tænke på. En forsigtighed, der også findes i samfundet med hensyn til det kirkelige. Vi har talt om det i forbindelse med, at der snart skal være menighedsrådsvalg - så hvad gør vi? Og det kan godt være, vi skal tænke på at invitere nogen, som vi ikke tænkte på, men har mødt. For folk tror tit - "Mig? Er der noget, I kan bruge mig til?". Jeg tror, der sidder rigtig mange af den slags, vi bare skal sige hej til og indbyde til at være med.

Man taler om, at mange af os er søgende, men ikke ved hvor vi skal henvende os. Udfordringen for os som kirke ligger i - som jeg kan høre, du præsenterer det - i at række ud og invitere dem med?

- Netop. Der er ikke noget galt i at sige til folk: "Vil du med i kirke på søndag?" Så kan de vælge at sige ja eller nej; men der er bare ingen tradition for, at vi gør det. Og det er vigtigt, at det bliver hverdag at byde folk ind, hvis vi vil vækste som kirke.

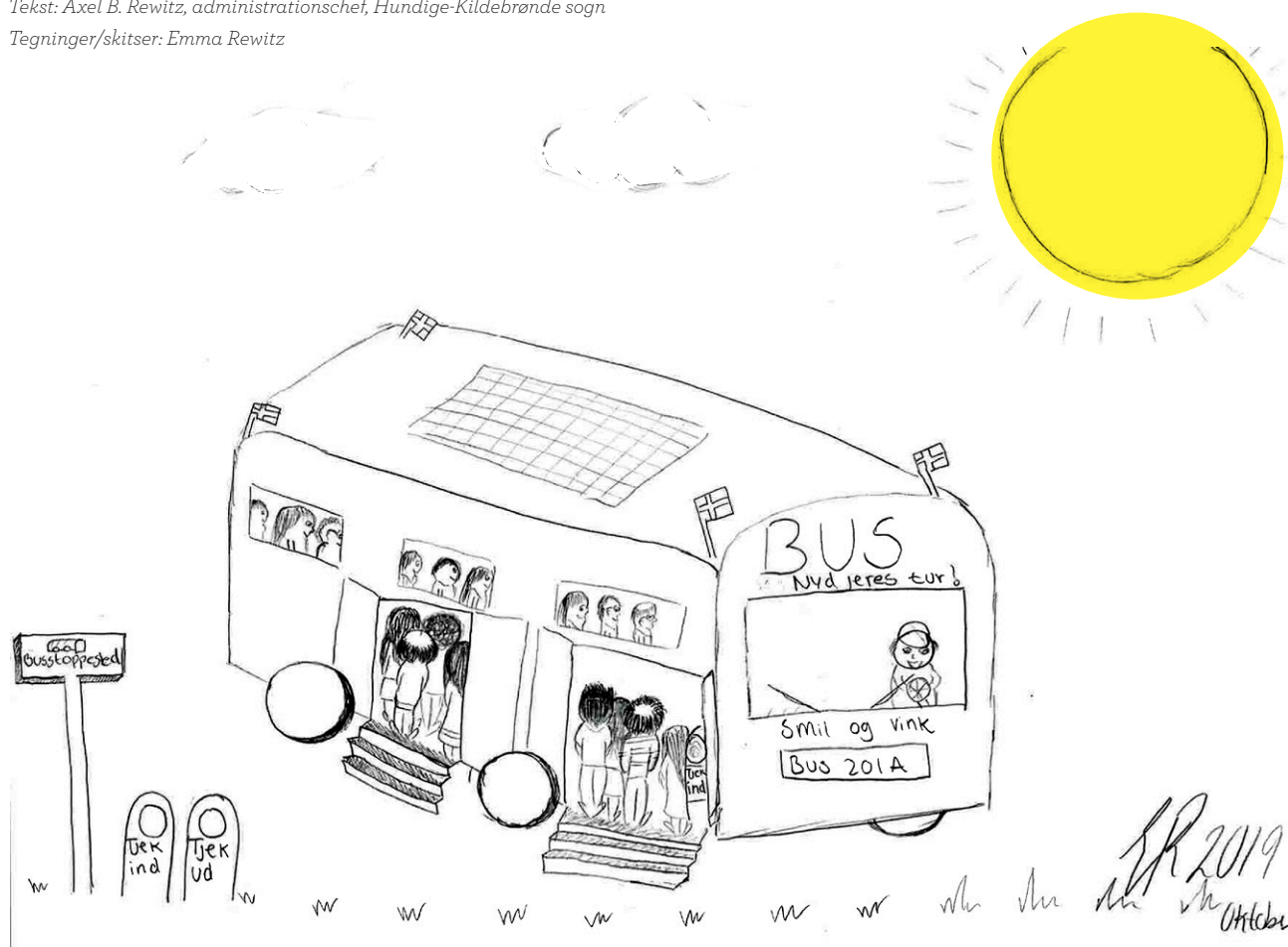
- Jeg ved godt, at det er lidt af et fy-ord, hvis vi begynder at tale om kirken som en virksomhed, men jeg mener også, vi bliver nødt til at have en professionel tilgang til det, vi laver - ikke så meget udadtil, men mere indadtil.

Den årlige menighedsrådstur

Tekst: Axel B. Rewitz, administrationschef, Hundige-Kildebrønde sogn

Tegninger/skitser: Emma Rewitz

Skal der være en årlig tur for menighedsrådet? Skal personalet med? Skal ægtefæller/pårørende med?

Det er nogle af de overvejelser som menighedsrådet / eller sognets daglige leder kommer til at tænke over, veje for og imod.

Hvad koster det? Hvad skal udkommet være?

Måske lidt de samme tanker man gør sig i forbindelse med julefrokost, nytårskur, sommerfest, osv. I **Hundige-Kildebrønde sogn** har vi valgt at slå to fluer med et smæk, nytårskuren og menighedsrådsturen er et og samme arrangement. Det er blevet den anden lørdag i januar, for det er den dag, det passer i årshjulet. Vi begynder med morgenmad i kirken, og her er der så mulighed for at ønske godt nytår til dem, man nu ikke har nået at få det sagt til. Både til menighedsråd og personale.

Som administrationschef er jeg sammen med menighedsrådet kommet frem til, at en årlig tur for menighedsråd og ansatte er vigtig af mange grunde. For mig er den nok vigtigste grund, at menighedsrådet skal vide, hvem de ansatte er og modsat, at de ansatte kan få en fornemmelse af menighedsrådet. At kunne sætte ansigt på hinanden, men også kende til holdninger og arbejdsopgaver. Det sker som oftest ikke i dagligdagen. Derfor er det vigtigt med den årlige tur, hvor

der er mulighed for at mingle mellem hinanden.

Hvert andet år er ægtefæller med, og det er også med til at udbygge det sociale netværk og giver forståelse for de særlige vilkår, det er at være kirke og kirkelig arbejdsplads.

Det er vigtigt med det rigtige program for turen. Det laves i et samarbejde med nogle fra menighedsrådet og blandt de ansatte. Det skal være en tur med et socialt sigte, men derfor må det alligevel gerne være med et højt niveau, så det ikke kun er den gode frokost, der tales om efterfølgende.

Hvor går turen hen

Når jeg / vi begynder at tænke over den næste tur, spørger jeg rundt efter de gode ideer. Eller medarbejdere siger: "næste år ville det være godt, hvis vi kunne ..." Ud fra disse oplysninger begynder der så at spire idéer frem. Det første år, hvor jeg arrangerede turen, var jeg helt på bar bund, med ikke videre meget tid (tiltrådte i august måned) så en nem og hurtig beslutning måtte træffes. Helsingør Domkirke blev besøgt med frokost på en af de mange restauranter på Strandvejen med udsigt over Øresund. Det var en social tur kun for menighedsrådet og ansatte. Altid spændende at besøge en kirke, der er så anderledes end vores egen fra 1976 og den lille landsbykirke, som også er i sognet. Samtalen om altertavle og de andre klenodier i kirken gav anledning til fælles refleksion om det, vi har i vores kirker.

Året efter var det en søndagstur, der begyndte med en gudstjeneste. Den kombination kan ikke anbefales. Det er vigtigt at få turen sat i kalenderen så tidligt, at der ikke kommer kirkelige handlinger, og også gennemtænke de praktiske ting. Alle skal med, også kirketjenerne, og derfor skal de heller ikke have opgaver den dag, som forsinker turen. Ellers bliver det i hvert fald en

anledning til at vise menighedsrådet noget af det praktiske arbejde, som ofte er usynligt i dagligdagen. Turen gik med bus til en lokal frokostrestaurant og derefter til kunstmuseet Arken, hvor vi oplevede en udstilling af Michael Kvium. Vi fik rundvisning og en forklaring på alle installationerne. Valgt ud fra en mulig samtale om, hvordan kirken skal forholde sig til det omgivende samfund. Denne tur var med ægtefæller og passede til alle aldre, hvilket for mig også er en vigtig del, når turen skal arrangeres. Alle eller de fleste skulle gerne kunne se sig selv i det, der skal foregå.

“

Det er vigtigt at investere i den gode arbejdsplads, for det koster dyrt, hvis det ikke fungerer i dagligdagen.

Den tredje tur begyndte i Hundige kirke med et foredrag om Martin Modeus, gudstjenestetænkning og den Svenske kirke. Den oprindelige plan var en udflugt til Lund, men på grund af sygdom hos værterne i Sverige, kunne dette ikke lade sig gøre. Så er det godt at have en plan B. Det er interessant at få et fælles oplæg om det, som vi er optaget af eller arbejder med, i dette tilfælde gudstjenesten. Den fælles viden og de fælles refleksioner kunne så

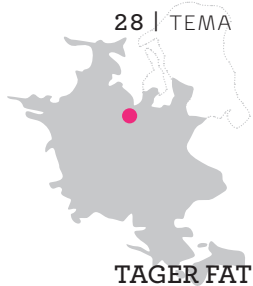
deles under busturen til det nok så legendariske sted "Malerklemmen", hvor frokosten blev indtaget.

Turen 2020 starter sædvanen tro med fælles morgenmad for alle, medarbejdere, rådsmedlemmer og ægtefæller. Det er en hel dag, for bussen kører klokken 9 til fælles-krematoriet i Ringsted. Dette var et ønske bl.a. fra medarbejderne på kirkegården. Det kan være en udfordring også at inddrage dem i de fælles arrangementer. Herefter kører vi til Trekroner ved Roskilde og besigtiger den nye kirke, og hører om den fra ide til færdigt projekt. Vi håber på, det har været en god morgenmad, for dagen byder på en sen frokost indtaget i Roskilde, med forventet hjemkomst til Hundige ca. klokken 16. Der er tale om en hel arbejdsdag for alle de ansatte.

Busturen er vigtig, da det er her mennesker, som normalt ikke taler sammen eller på anden vis mødes, har mulighed for at være sammen. Der er forskel på, om det er en tur med eller uden ægtefæller, for det er selvfølgelig meget forskelligt, hvordan man kender hinanden, når det kommer til de pårørende. Det er heller ikke alle, der har nogen med. Men når det er en tradition som gentages med jævne mellemrum, bliver det stadigt lettere at deltage, også for den gruppe.

Vi skal som offentlig institution, betalt af skatteydere, være opmærksom på til hvad og hvordan, vi bruger midlerne. Vi synes penge til disse udflugter er godt givet ud. Der er et fagligt indhold, som alle kan have glæde af, og vi er opmærksom på, hvordan vi bedst styrker kendskabet til hinanden. Det er vigtigt at investere i den gode arbejdsplads, for det koster dyrt, hvis det ikke fungerer i dagligdagen.

Derfor kan vi kun anbefale at også andre menighedsråd laver ture – eller arrangementer, fælles for ansatte og menighedsråd.

TAGER FAT PÅ FN'S VERDENSMÅL:

Nye sigtelinjer i Soderup Sogn

Fra globalt til lokalt: Menighedsrådet i Soderup ved Tølløse vedtog i marts at lade FN's verdensmål danne ramme for arbejdet. - Vi er hverken veganere eller moralister. Og vores arbejde med verdensmålene hjælper ikke i sig selv klimaet. Men vi har en fælles opgave, og her er verdensmålene et stærkt redskab, siger formanden.

Tekst og foto: Rasmus Birkerød

Der står en iværksætters ånd i spidsen for menighedsrådet i Soderup. Formanden Laila Bregner Carlsen er uden de store armbevægelser. Rolig, imødekommende og med en jysk dialekt, der nødtigt anvender større ord end sætningerne kan bære.

Men tag ikke fejl. Bag det milde udtryk gemmer sig et væsen, der kender til vigtigheden af at handle, at "gøre noget". Eksportererede som ung på Struer-kanten fødevarer til Sydøstasien og købte senere en trævarefabrik på tvangsauktion. I dag erhvervschef i Sorø Kommune.

Verdensmålene til Soderup

Og nu har erhvervschefen og menighedsrådsformanden så bragt FN's verdensmål til Soderup sogn. Som det naturligste i verden, fornemmer man.

- Vi er ikke veganere. Vi vil ikke være moralister. Men vi skal ændre vores måde at tænke på, siger hun.

Strategien er på plads. Arbejdet gik i gang i marts. Her i december går menighedsrådet så ind i næste fase.

- Her foretager vi en status over, hvad vi har igangsat af initiativer siden marts med udgangspunkt i verdensmålene. Så gælder det om at få noget mere struktur på vores indsatsområder. Vi skal spore os ind på et mindre udvalg af de 17 verdensmål, som vi vil arbejde videre med.

Listen over de ideer, der er tænkt og handlet på, er mangfoldig. For eksempel blev der ved et sognearrangement serveret "grøntsagsmad for grøntsagshadere".

Menighedsrådsformand Laila Bregner Carlsen: "Vi er ikke veganere eller moralister. Men FN's verdensmål giver os et stærkt værktøj til at ændre vores måde at tænke på".

Kirkegårdsudvalget har under arbejdstitlen "vild med vilje" haft fokus på gode forhold for dyrelivet på kirkegården. Det vil sige tanker omkring redekasser, sommerfuglehotel, bunker med grene til pindsvin og insekter. Og med en af verdensmålenes overskrifter "bæredygtige byer og lokalsamfund" har kirkegårdsudvalget tænkt i samarbejde med den lokale skole og spejderforening om undervisning i kirkegårdens historie og gravskikke. Alt sammen for at styrke lokalsamfundets sammenhængskraft.

Nyt mindset

Men pointen er ikke, hvad der bliver gjort. Men tanken bag, fastslår Laila Bregner Carlsen.

- Vi skal se FN's verdensmål som et mindset, i mindre grad som en tjekliste. Det vigtigste er egentlig ikke, hvad vi kan krydse af, at vi har gjort. Det vigtigste er, at vi bruger verdensmålene til at ændre vores tankegang, vores mindset, fortæller formanden.

Pointen er, siger hun, at så kommer der måske nogle ideer til nogle tiltag, der rækker ud over en eller anden tjekliste.

- For eksempel har kirken et stykke jord her i Soderup. Skulle vi plante nogle træer her, der kan binde noget CO₂? Vi kan se på vores kirkegård og overveje, om den burde være mindre friseret, så vi fik lidt mere kriblekrable-liv, siger Laila Bregner Carlsen.

Mere end Grøn Kirke

Hun fortæller, at Soderup sogn ikke er med i Grøn Kirke.

- Vi vil faktisk gerne gøre vores arbejde til noget mere og bredere end Grøn Kirke. Grøn Kirke er fint nok, men det er jo netop en tjekliste, hvor der er en række ting, man skal have opfyldt for at kunne blive godkendt som Grøn Kirke. Vi har heller ikke ønsket at være en speciel kirke i forhold til andre kirker. Her gør FN's verdensmål noget andet. Ja, nærmest det modsatte. De forener arbejdspladser, institutioner, religiøse samfund, kirker og forskellige politiske partier, mener Laila Bregner Carlsen.

Du siger, at arbejdet med verdensmålene handler om at ændre menighedsrådets mindset. Kan du så mærke et skift i menighedsrådets måde at tænke på?

- Ja. Hele tiden. For eksempel da vi havde højskoledagen i begyndelsen af oktober. Vi skulle have suppe, og der skulle vi bruge seks nye skåle. Et af medlemmerne fandt skålene i en genbrugsbutik, og så faldt der en bemærkning om verdensmålene. De seks skåle betyder jo absolut ingenting for klimaet, men det er et eksempel på, at vores arbejde med verdensmålene har påvirket vores mindset, og det er dér, vi skal hen.

Nye måltider

Til samme arrangement blev det forinden diskuteret, hvilket måltid, der skulle serveres.

- Det gibbede faktisk lidt i mig, da der var nogle i menighedsrådet, der foreslog, at vi skulle servere middag

uden kød på vores højskoledag. For helt ærligt... folk er jo da vant til at få et stykke kød. Men det viste sig til min store overraskelse, at det smagte fremragende. Og vigtigere endnu: Den oplevelse fik rigtig mange med sig hjem.

Det er her, at Laila Bregner Carlsen mener, at det sogn, hun står i spidsen for, indtil videre er lykkedes med arbejdet omkring verdensmålene.

- Det er det, vi kan gøre. Vores lille bidrag er jo kun et meget lille bidrag. Men det kan tjene som inspiration for andre. Og hvis vi som institution kan inspirere andre i nærområdet til at gøre det samme, så begynder det jo at ligne noget.

FAKTABOKS

Vision for Soderup Eskilstrup Menighedsråd – uddrag:

... vi vil bruge verdensmålene som inspiration og sigtelinje i det daglige arbejde omkring bygninger og kirkegårde og i forbindelse med planlægning af aktiviteter. (...) Vi skal ikke arbejde med alle 17 verdensmål, men vil i løbet af det næste halve år udvælge et antal, som vi især finder oplagte for menighedsrådets arbejde.

NÅR DER VISER SIG MANGE ANSIGTER PÅ JULEHJÆLPEN

Julen står for døren, og at det også vækker bekymring i mange familier, er noget man ved besked med i mange sogne og menighedsråd. Igen i år vil menighedsplejerne i stiftets sogne dele julehjælp ud – og mange steder bliver modtagerne faktisk mødt af flere ansigter i form af et stigende antal engagerede frivillige. **Stiftsbladet har været på rundtur i fire sogne og hørt, hvordan julehjælpen bliver til glæde for de mange, når den deles ud som gaver, der gives videre.**

Tekst: Otto Lundgaard

I Nykøbing Sjælland sogn

er det Niels Nybjerg på 85 år, der trækker det store læs, fortæller provst Karin Bundgaard Nielsen. - Han er ankermannen i legatudvalget og går op i arbejdet med stor glæde, energi og entusiasme. Derudover sidder tre andre medlemmer fra menighedsrådet i udvalget, deriblandt menighedsrådsformanden, som fundatsen tilsiger det.

De godt og vel 30 julekurve bliver uddelt med midler fra sognets egen indsamling til menighedsplejen og to legater for enlige forældre med børn. Legaterne er grundlagt af henholdsvis frk. Fenger, oversygeplejerske i Anneberg på det daværende statshospital, og hestehandler Henriksen. Derudover er menighedsrådet gået sammen med den lokale Lions Club, der leverer 10-20 kurve til uddeling. Endelig har sognepræsten altid en buffer, hvis der skulle dukke ansøgninger op efter fristens udløb, eller hvis hun har vished om, at en familie særligt kunne trænge.

På selve udleveringsdagen står Niels Nybjerg på pletten i menighedshuset i Nykøbing Sjælland sammen med medlemmer fra legatudvalget og præsten.

Julehjælpen er en kurv med madvarer til en juleaften, og til alle børn skal der også være en lille julegave til en værdi af ca. 75 kr. Kurvene er samlet særligt til hver ansøger alt efter civilstand, antal børn og disses køn.

I menighedshuset er der på selve dagen også kaffe og småkager samt en stående indbydelse til at blive til en god snak om stort og småt, og hvad der måtte være godt at få vendt i den juletid, der ikke altid er så entydig, fortæller Karin.

I Skt. Jørgens sogn, Næstved,

har man også forenet sine kræfter med hjælpeorganisationer i den årlige uddeling af julehjælp.

- De sidste to år har vi uddelt 135 pakker julehjælp, fortæller kirke- og PR-medarbejder Neel Vincentsen. - Hjælpen består af en pakke fra Svovlstikkerne med en masse madvarer, som hører julen til, og en tilkøbspakke, primært med kødvarer betalt af sognets menighedspleje. I pakkerne er der, så familierne kan holde en god jul alle juledegene.

Svovlstikkerne er en lille hjælpeorganisation af frivillige, der ved uddeling af varer – og ikke penge eller gavekort – prøver at gøre julen bare lidt bedre for dem, der ikke har råd til at holde jul. ”Vi kan ikke hjælpe alle, men vi kan alle hjælpe nogen,” som de skriver på deres hjemmeside.

Derudover samarbejder Skt. Jørgens sogn med Rotary i Næstved om at få et juleønske til hvert barn opfyldt. Rotary sætter et juletræ op i Næstved Storcenter, hvorpå der hænger sedler med gaveønsker. Disse sedler bliver taget med af lokale handlende, der køber gaver ind og afleverer dem i centerinformation.

- Den 18. december kører vi ud og henter de pakker, der er til os. En fantastisk dag, siger Neel.

Projekt ØnskeTræet, som afvikles i samarbejde med fire Rotaryklubber i Næstved, Svovlstikkerne og Næstved Storcenter.

Uddelingen af julehjælp sker et par dage inden juleaften og samler kirken medarbejdere, frivillige, menighedsrådsmedlemmer og præster. Også konfirmanderne er med i arbejdet, idet de har været med til at slæbe kartofler, rugbrød og andre tørvarer ind, som skal uddeles.

- Vi er et stort sogn, hvor der er mange børnefamilier, der virkelig er trængte på økonomien i december, siger sognepræst Lillian Jordan Nielsen. - Når vi står på selve dagen og deler pakker og julemad-poser ud, er vi slet ikke i tvivl om, at her gør vi en forskel. Det at kunne aflevere en julegave på ca. 200 kr., som en vildtfremmed har købt i storcentret til et barn, som de ikke kender, giver så meget mening.

”I dag er der fire måneder til juleaften. Det vil sige, at om 4 måneder er det dagen efter, at vi igen har delt overskudsmad ud til de borgere fra Roskilde kommune, som er udfordret økonomisk. Så husk at sætte kryds i kalenderen den 23. december, hvis du har lyst til at være frivillig og hjælpe os til at gøre en forskel for de mange familier, der søger om hjælp.”

Sådan lød opfordringen på Facebooksiden Stop Spild Lokalt (Roskilde), der i samarbejde med Sankt Jørgensbjerg Velgørenhedsforening står for julehjælpen i **Sankt Jørgensbjerg sogn, Roskilde**. Velgørenhedsforeningen har i over 100 år haft til formål at give hjælp til betrængte borgere i sognet – hvorimod Stop Spild Lokalt, som navnet også antyder, er et privat initiativ med få år på bagen. Indtil videre foretages daglig maduddeling i ti byer, men der knokles for at åbne flere, som de skriver på deres Facebookside.

Sidste år fandt juleuddelingen af overskudsmad, indsamlet fra lokale supermarkeder, sted lillejuleaften fra kl. 17 til 1 om natten af hele

70 frivillige. Fra Sankt Jørgensbjerg sogn, der lagde sognegården til, deltog fire menighedsrådsmedlemmer samt to præster, hvoraf den ene, Ulla Britt Sørensen, fortæller:

- Nogen kørte ud efter mad, andre stillede varevogn til rådighed, andre igen hjalp til ved uddelingen eller ved kaffen, hvor de frivillige kunne trække sig lidt tilbage.

Kort sagt var alle i aktion, så et eller flere hvil må der have været brug for. Sidste år blev der udleveret mad til 245 familier, svarende til over 800 personer. I øvrigt har den første uddeling allerede fundet sted i år. Det skete i dagene omkring påske, hvor supermarkederne også lå inde med det overskud af mad, som andre måtte mangle, men nu kunne få.

Også i **Havdrup sogn** blev der lillejuleaften uddelt overskudsmad, og det kommer vi til at gentage i år, fortæller Britta Laursen, som er medlem af menighedsrådet og aktiv i sognecafeen.

*Fra sidste års indsamling og uddeling i Skt. Jørgensbjerg sognegård.
Fotos: Stop spild lokalt*

- I 2018 havde vi den mulighed at kunne tilbyde varm julemad den 23. december, idet vi havde fået tilbudt al den julemad, som ikke var blevet solgt. Brugsen pakkede maden og bragte den efter lukketid til sognehuset, hvor der frem til klokken halv ti stod fem frivillige fra sognet og delte ud.

I den lokale brugs havde medarbejderne tilberedt andebryst i færdige pakker og derudover foræret, hvad der havde været til overs i delikatesseafdelingen samt clementiner, brød, kager og meget mere. Også Brugsens overskud af juletræer kom sognets beboere til gode.

Det var en rigtig hyggelig lillejuleaften, fortæller Britta, og der var en god stemning. Det havde der også været den aften i begyndelsen af december, hvor et medlem af menighedsplejen og sognepræst Kristine Hestbech uddelte julehjælp i form af gavekort til den lokale brugs. En aften, der også havde hygge, lys, lidt sødt og en snak, hvis nogen ønskede det.

Midlerne til julehjælpen indsamles gennem året ved salg af kager til Sankt Hans-aften, ved sognearrangementer i præstegårdshaven, ved salg af japanske lygter og auktion af blomsterdekorationer samt donationer ved fx filmaftener og i sognecafeen.

Også i Havdrup er antallet af familier, der modtager julehjælp, stigende. Derfor godt det samme, at der er handlende og frivillige, der møder op og gør en mærkbar forskel.

- De frivillige har meldt ud, at de gerne går med igen i år, oplyser Britta Laursen. - At se glæden i øjnene på dem, der møder op og tager imod, er det hele værd.

INSPIRATION TIL KIRKEBIO - eller måske til en sogneaften?

UNGE ASTRID

De smukkeste og stærkeste fortællinger

Tekst: Jes Nysten, anmelder i "Kirke og Film"

Filmen har været genstand for en del polemik i Sverige. Allerede før premieren stod Astrid Lindgrens datter frem og mente, at netop den del af hendes mors liv, som bliver beskrevet, ikke egnede sig til at blive fremstillet for alle på et filmværk.

Dette synspunkt virker besynderligt set med mine øjne, for selv om det er en historie, der på det tidspunkt, hvor den udfoldede sig, var kompliceret og havde store omkostninger for Astrid Lindgren, så belyser den på smukkeste vis, hvilket forunderligt og stærkt menneske, hun allerede var som ung, og hvorfor hendes livslange opmærksomhed var på børn og deres vilkår.

Det er jo fortællingen om hendes graviditet uden for ægteskab i et miljø, der bestemt ikke tolererede den slags. Om hvordan hun måtte tage til København for at få dette barn (det eneste sted i hele Norden, hvor en kvinde kunne føde sit barn uden at opgive en fader, var på Rigshospitalet). Her bliver Lasse født og anbragt hos en plejemor i Brønshøj (spillet med stille varme og nænsom opmærksomhed på både barn og mor af Trine Dyrholm, der efterhånden har svært ved at sætte en fod forker). For Astrid skal jo passe arbejdet i Stockholm, og har kun sjældent råd til at tage til København.

Det er netop i sin omsorg og kærlighed til Lasse – den lille gut, der ikke blot skal tilbringe sine første og vigtige år hos en plejemor, men som også senere, da Astrid endelig kan tage ham med hjem til Sverige,

er en svagelig dreng, der tit må ligge i sengen med kighoste – det er netop i de utallige situationer, hvor hun ligger hos ham eller sidder med ham og holder humøret oppe hos ham, at mange af de smukkeste og stærkeste fortællinger, der nogensinde er fortalt, bliver til.

Filmen foretager et fint fortælle-mæssigt greb: I glimt ser vi den gamle Astrid Lindgren, der i sin lejlighed på Dalagatan 46 i Stockholm læser nogle af de tusindvis af breve fra børn, der takker hende for hen-

FAKTABOKS

Unge Astrid, Sverige 2019 -
Instruktion: Pernille Fischer Christensen - Manuskript: Pernille Fischer Christensen og Kim Fupz Aakeson - Medvirkende: Alba August, Trine Dyrholm, Magnus Krepper, Maria Bonnevie - 118 min. - Nordisk Film

(c) Erik Molberg Hansen

Nordisk Film Legal oplyser, at filmen kan ses på iTunes, Blockbuster.dk og SF Anytime.

FAKTABOKS

Foreningen *Kirke og Film* har til formål at formidle oplysning, opmuntring og inspiration mellem kirkens verden og filmens verden.

www.kirkeogfilm.dk

des fortællinger (fortællinger, der giver selv den mindste lille lort mod og rygrad), og som indrammer den netop opridsede hovedfortælling om unge Astrid (inden hun blev fru Lindgren), hvor kamp, mod og ikke mindst kærlighed folder sig ud på fornem og hjertegribende vis.

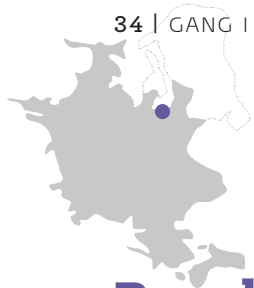
I et roligt og glidende tempo fortælleres historien uden trang til eksperimenter. De tidsmæssige spring er forbundet med omhu og med sigte på den stadigt fremadskridende historie. Figurene er omgærdet med varme og forståelse.

Filmen slutter med et samlet og stærkt udtryk for den altomfattende basale kærlighed, der overvinder sladder, moralske kvababelser og stivnakkethed: Da Astrid og Lasse bliver hentet hjem til Vimmerby, og hendes far og mor byder dem "velkommen hjem", og hele familien med rank ryg går til gudstjeneste og sætter sig langt oppe i kirken. Så enkelt og så smukt kan det fortælles.

Pernille Fischer Christensen har skabt en renfærdig og rørende film (med manuskript af sin mand, Kim Fupz), der aldrig henfalder til sentimentalitet eller kitch'et klamhed.

Alba August er rystende god som unge Astrid med imponerende styrke og kontrol over enhver detalje i sit spil. Men jeg vil også fremhæve Pernille Fischers arbejde med "lille Lasse". Imponerende som hun har fået drengen til at agere.

Synd, at Astrid Lindgrens datter ikke kan se, at filmen er én stor kærlighedserklæring til hendes mor.

Børn kan også være bange

Halloween-natkirke for børn

Tekst: Sofie Frost Bondorf, sognepræst, Vor Frue-Vindinge pastorat

Halloween griber om sig.

Engang kunne vi sige, at det var en amerikansk tradition. Nu må vi sige, at den også er dansk. Ikke bare forretningerne, men også forlystelsesparker og museer flyder over med spøgelse, græskar og alverdens gru. Det sætter selvfølgelig aftryk i danske hjem og ikke mindst i børnefamilierne. Og så må kirken også være med.

For nok er der meget pjank og fjoller i Halloween. Men kernen er så alvorlig, som den kan være. Halloween handler om alt det, vi er bange for, både børn og voksne. Til det har kirken noget at sige. Vi skal ikke lades alene med vores frygt. Med et Fadervor i pagt, skal du aldrig gyse.

Døden er langt fra fremmed i kirken. Døden er med i alle gudstjenester og i et hvert ritual. Vi prædiker, at Jesus døde for at sone vores synder. Vi forkynder, at Jesus opstod fra de døde. Vi taler om menneskers død, beder for dem, der skal dø, og synger om, hvad der skal ske engang.

Et langt stykke af vejen er Halloween selvfølgelig bare sjov og ballade. Det er sjovt at klæde sig ud, at skræmme andre og at dyrke det hæslige for en stund. Ren underholdning. Og så måske alligevel ikke kun. Mon ikke monstre og afhuggede lemmer minder nogle om den frygt, der ikke er for sjov, og mon ikke blod og gravsten husker nogen på, at døden også findes i virkeligheden. Halloween uhyggeligheder rummer også en skrøbelighed.

Vi har i mange år holdt børnegudstjenester i halloween-ugen og sjældent er *fri os fra det onde* blevet bedt med så stor indlevelse. *Du som har tændt millioner af stjerner og Altid frejdig, hvor du går* giver god mening sådan en dag.

I år ville vi være en del af selve halloweenfesten, så der var åbent hus i **Vor Frue og Vindinge kirke** den aften, børnene gik rundt for at rasle. Våbenhuset var pyntet med spindelvæv, græskar og edderkopper som resten af byen (men ikke noget med kranier og knogler; børn og voksne skal have et godt forhold til den rigtige kirkegård). Når man så åbnede døren til kirken, gik man gennem et guldgardin og mødtes af blid musik og roligt lysshow på kirkehvælvingerne. Præster og frivillige stod klar til at tage imod.

Man kunne tænde et lys ved døbefonten, bede en bøn, måske finde et øjebliks ro. De bolsjer, kirken delte ud, var med hjerter og pakket i en lille pose med et skriftord og en håndskrevet hilsen, og alle fik et (knæk)lys med ud i mørket igen.

De to landsbykirker fik over 500 besøgende i løbet af aftenen.

Gudstjeneste i Torvehallen i Vig

Tekst: Lone Cederquist, medlem af menighedsrådet, og Annette Berg, sognepræst, Vig-Nr. Asmindrup pastorat. Foto: Lone Cederquist

Søndag den 15. september om formiddagen fik Vig Torvehal en ny funktion, nemlig som kirkerum for Vig kirke og Vig borgere.

Vig Kirke er under renovation i knap fire måneder, og man havde derfor besluttet at prøve noget helt nyt: Gudstjeneste i det fri, dog med tag over, da det kunne foregå i Torvehallen, der egnede sig glimrende til formålet.

Torvehallen beskyttede mod blæsten og bygerne i løbet af formiddagen. Gasvarmere blev tændt op og tæpper stillet til rådighed, så alle kunne holde varmen og sidde beskyttet.

Inden gudstjenesten, var der indbudt til kaffe, morgenbrød og en lille en til halsen. Mange var mødt op kl. 9.30 og deltog i den fælles morgenmad, inden gudstjenesten begyndte kl. 11.

Klokkeingningen blev afspillet via anlæg. Den indledende kollekt samt bibellæsninger var fordelt blandt lægfolk, og vi havde gående altergang.

Efter gudstjenesten var der flere, der gav udtryk for, at man godt kunne ønske sig denne form for gudstjeneste gentaget.

Det havde været en fin, anderledes og vedkommende Torvehal-oplevelse, trods det lidt pludselige efterårsvejr.

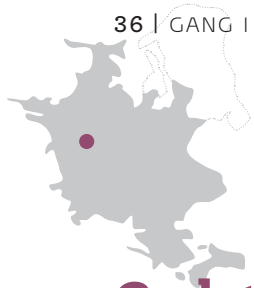
Historien om Vig Torvehal

I 2014 vandt Vig by "Landsby makeover Odsherred". Vi havde bygget en hundelegepark ved kræmmermarkedet bag Netto, centralt i byen. Nogle af pengene fra præmien brugte vi på tegninger til en torvehal midt på hovedgaden. Vi søgte fonde, private donationer m.v. og fik ved hjælp af frivillige kræfter bygget vores unikke torvehal.

Her foregår der alt, hvad hjertet begærer af fællesskabs-skabende arrangementer, og kun fantasien sætter grænser. Vi har markedsdage med boder året rundt, fællesspisning ofte til en billig penge, dans og musik, teater, koncerter, open air-bio, drengerøvsaften, brandshow, opera, gymnastikopvisning, miljø-dage, politiker-fight night, fredagsbar, kunststillinger, børnefilm, grill & quiz m.m.

Alle kan lave åbne events dér eller invitere til fødselsdag, tage på picnic. Vores dagplejer, børnehaver, væresteder og plejehjem bruger gerne Torvehallen til diverse arrangementer.

Gudstjenesten i menighedens hænder

Tekst: Margrethe Brodthagen, sognepræst, Filadelfia

I vores evangelisk-lutherske kirke er gudstjenesten ikke præstens ansvar alene. Det er også menighedens.

I efteråret 2018 var vi en stor gruppe mennesker, som var samlet på Liselund i Slagelse på stiftskursus – til en spændende weekend med temaet: "Gudstjenesten i centrum", netop ud fra den tanke om synet på menighedens rolle i gudstjenestefejringen. Der blev skabt en meget smuk – og noget anderledes – gudstjeneste, og alle fik del i planlægning og udførelse. I grupperne var vi heldigvis sammensat af mennesker fra mange forskellige arbejdsområder – men fælles om at brænde for at levedegøre en anderledes søndagsgudstjeneste i Liselunds kirkesal. Og alt gik op i en højere enhed, og vi drog hjem med glæde og taknemmelighed over det, vi havde fået lov til at være en del af.

Med inspiration fra den fantastiske oplevelse, vil vi gerne prøve en gentagelse her i **Tersløse-Niløse-Skellebjerg (og Filadelfia) pastorat**.

Lørdag den 29. februar 2020 skal vi sammen arbejde i grupper omkring de vigtige dele af gudstjenesten:

1. Salmer.
2. Gudstjenestens form og forløb.
3. Prædiken og bønner.
4. Nadver.

Lørdagen vil strække sig over timerne fra kl. 10 til 16 og med en frokostpause ca. kl. 12.

Vi regner med at være mindst seks personer – gerne flere – i de fire grupper. Præsterne Bo Depner, Judith K. Madsen og Margrethe Brodthagen vil fordele sig efter bedste evne i grupperne og komme med relevante kommentarer og evt. støtte – hvis der er behov for det. Vi håber selv at blive en del af nogle spændende diskussioner rundt om ved bordene, og vi kan understøtte samtalerne med de meget brugbare "Kort om gudstjenesten" som fulgte med et af de seneste numre af Menighedsrådenes Blad. Disse fine kort deles ud på bordene til inspiration.

På et velbesøgt menighedsmøde den 24. oktober gav vi bolden op og stillede flere provokerende spørgsmål til forsamlingen om, hvordan en alternativ gudstjeneste kunne sættes sammen – i håb om, at mange ville tænke, at det eksperiment ville de gerne være en del af.

Fx: Har vi brug for indgangsbøn eller præstens hilsen "Herren være med jer"? Synger vi salmer siddende eller stående? Har menigheden udbytte af de mange læsninger? Hvorfor knæler vi ved nadveren, behøver vi det? Hvorfor hilser vi ikke på hinanden efter velsignelsen? Hvad er egentlig tanken bag alterbord og prædikestol – bliver de to steder i kirken brugt rigtigt? Hvorfor ikke tavs uddeling under nadveren? Skulle vi egentlig ikke gå opløftede ud under postludiet under orglets brusen – frem for at vente og gå ud i stilhed?

Der kan stilles mange andre gode – og provokerende – spørgsmål, og vi er ikke i tvivl om, at vi nok skal få timerne til at gå med mange gode samtaler og overvejelser, inden vi søndag morgen mødes for at fejre højmesse kl. 10.30 på nogle andre præmisser end vi plejer.

Det bliver så spændende, og vi glæder os til, at vi bagefter skal møde alle deltagerne i gudstjenesten til en kop kaffe og høre de mange kommentarer. Måske er der stemning for, at noget af det nye bliver permanent?

Vi ser frem til en spændende weekend i "menighedens hænder".

Artiklens forfatter var blandt deltagerne på sidste års stiftskursus om gudstjenesten.

Ro – regelmæssighed og renlighed

Tekst og fotos: Ingrid Salinas, sognepræst, Store Heddinge

I Store Heddinge sogn er kirkelivet taget op til refleksion over et nyt princip.

Sidst på sommeren fik vi en ny kirkegænger. Hun var flyttet fra hovedstaden til landet og savnede sin baptistmenighed. En dag efter gudstjenesten betroede hun mig, at hun ikke følte sig synderlig velkommen i folkekirken. Ud over musikken og liturgien var det især på grund af, at vi ikke havde siddende kirkekafe, sådan at man kunne komme i snak med andre. For kvinden forekom menighedslivet her at være ikke-eksisterende. Hun var vant til, at menigheden måtte arbejde hårdt for at opretholde kirken.

Vores samtale blev en god anledning til at reflektere over vores kirkes liv.

Jeg holder meget af folkekirken, blandt andet fordi der ikke er et "dem og os". Menigheden er stort set 80 % af den danske befolkning. Det giver rummelighed. Det betyder, at vi ikke bruger mange kræfter på at "komme hinanden ved." For menighedslivet er borgerlivet. På landet er det stadig sådan, at menighedslivet er det samme som borgerlivet.

Skulle jeg karakterisere vores sogneliv her i **Store Heddinge**, så er vi kirke efter princippet "ro – regelmæssighed og renlighed." Det er med de gode gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmand- og minikonfirmandforberedelser, kirkekafe og babysalmesang, at vi holder skibet i vandet. Det er med fire årlige foredrag og fire årlige sangcafeer, hvor vi synger sammen under organistens instruktion. Det er i en lille studiegruppe og en brunchgruppe af enker og enkemænd, som mødes månedligt, at der også er et socialt liv. Det er i livet omkring kantoriet, sommerkoret og børnekoret, at aktiviteterne findes. Det betyder alt sammen ro og regelmæssighed.

Her i Store Heddinge gør vi det, der virker, med de muligheder, vi har. Her er en stor flot historisk særpræget ottekantet kirke fra 1100-tallet. Sankt Katharina kirkes rum har en usædvanlig akustik på grund af træloftskonstruktionen. Den tiltrækker mange turister. Det betyder, at vi afholder koncerter, der trækker folk til fra hele landet.

Det mest radikale tiltag, vi har gjort, er at anskaffe et smedjernslivstræ. Hver gang et barn bliver døbt, hænger vi et glasblad på livstræet. Linde-glasbladet har form

som et hjerte, og der står dåbsbarnets navn og dåbsdato på hvert blad. Det er produktionsskolen i Herfølge, der har udformet og fremstillet livstræet. Det virker at synliggøre dåben.

Vi har holdt meditativ-gudstjenester. Der kom mellem en og tre kirkegængere. Det virker ikke. Vi har holdt rockgudstjeneste, og mange, som jeg aldrig før havde set, mødte frem. "Tak for forestillingen", sagde de, da de gik ud af kirkedøren. Det virker, og derfor tager vi det ind i de regelmæssige arrangementer.

Ro – regelmæssighed og renlighed kræver arbejde, kvalitet og nærvær. Nærværet gør, at vi fornemmer, at der er forandringer på vej. Lige nu gør vi det, vi kan. Ikke fordi vi ikke kan andet, men fordi det virker.

Rytmask i Skt. Povls

*Tekst: Jesper Marbæk Christensen og Lykke Fugl Wester, præster i Skt. Povls sogn, Korsør
Foto: Lisbet Kimer Mikkelsen*

I Skt. Povls kirke i Korsør holder vi gudstjeneste fredag eftermiddag kl. 17. Vi kalder det Fredag og Fyraften. Det er temagudstjenester med et rytmisk band, og det ser ud til, at vi har ramt byens tone.

Faktisk var det dødsdømt, før det overhovedet kom i gang! For hvem i alverden havde dog lyst til at gå i kirke fredag kl. 17? Men det er der rigtig mange, der har! Forleden var vi 125 i kirke. Ideen er, at kirken skal være åben lige der, hvor vi tager hul på weekenden.

Vi vælger en populær kunstners musik og et tema. I år har vi holdt gudstjenester med musik af Kim Larsen, Lis Sørensen og The Beatles. Næste gudstjeneste handler om ABBAs musik.

Vores forventning til hvad det vil sige at holde weekend, spiller ind på vores *Fredag og Fyraften*. Vi sætter en afslappet stemning med liturgien, musikken og det glas vin eller lignende, som vi serverer. Det er ikke en koncert, og rent liturgisk indeholder gudstjenesten det, som netop kvalificerer en gudstjeneste: At der er en samling, at ordet lyder, at vinen deles, og at vi sendes ud.

Den rytmiske musiktradition er blevet et fælles sprog, som alle aldersgrupper kan identificere sig med, og med det fælles sprog forkyndes kristendom i en gudstjenesteramme. Vi mødes i kirken, bydes velkommen og synger en salme. Vi glæder os over den musik, vi kender fra vores eget liv og lytter til refleksioner imellem numrene. Vi nyder et glas vin sammen imens, og vi sendes ud med endnu en salme, et fadervor og velsignelsen.

I den grundtvigske tradition lader vi det kirkelige og det folkelige smelte sammen, og vi får en anledning til at forkynde Guds ord i øjenhøjde med menigheden. For-

kyndelsen er også en religionspædagogisk opgave, hvor formålet er at tale oplysende og inkluderende om kristendom. At lade tro og håb sno sig som slyngplanter ind og ud imellem temaerne i de populærnumre, vi kender og elsker. Når det lykkes adresseres Guds ord på det enkelte menneskes liv.

Siden 2010 har den ene af os arbejdet med rytmiske gudstjenester, og efterhånden har vi fundet frem til en form, der holder. Det begyndte med et musikskole-kirkesamarbejde, hvor MGK-elever (talentelever) fra den lokale musikskole kom hen i kirken seks gange om året og spillede rytmiske numre til temagudstjenester. Et koncept som både kirken og musikskolen høstede stor glæde af. Siden har det udviklet sig, og i dag har vi et fast band, som både er musikalsk dygtige, og som har den liturgiske fornemmelse, der kan løfte musikken ud af sine kendte rammer og ind i en gudstjeneste-sammenhæng.

Vi er to præster, som begge er optaget af at udvikle gudstjenesterne sammen, og vi fortætter med at eksperimentere og lave små ændringer i liturgien.

Men der er en ting, vi ikke ændrer på, og det er, at det er *Fredag og Fyraften* kl. 17!

Tænker man med hjertet?

Tekst og foto: Bente Yde Enert, medlem af aktivitetsudvalget, Køge sogn

Køge kirke har afholdt samtalesaloner med filosofen Peter Johannes Schjødt med fire forskellige store emner: Tid til livet, Hvem er jeg, Livets succeser og fiaskoer samt slutteligt Noget om at være lykkelig.

Aristoteles har en gang sagt, at vi faktisk tænker med hjertet; hjernen har bare funktion af en form for afkøler. Det at stoppe op og have – eller give – sig selv tid til at filosofere er ved at blive moderne igen. I København har der gennem længere tid været afholdt samtalesaloner eller filosofiske saloner, og i oktober inviterede aktivitetsudvalget fra **Køge kirke** til fire spændende aftener.

De store spørgsmål

Det var filosofen Peter Johannes Schjødt, der kastede den filosofiske bold ud til publikum til fire aftener med en indledning på en lille halv time om dagens emne, og derefter var der ca. halvanden time til at deltagerne kunne sidde inde i kirken, nyde et glas vin, spise lidt tapas og tale om livets store spørgsmål.

Peter Johannes Schjødt er uddannet i filosofi og samfundsvidenskab. Han har skrevet en lang række bøger bl.a. "Julies hjerte", "Tiden, tempoet og tomheden" og så har han tidligere været redaktør på DR's P1, leder ved DR's radiodokumentar og boganmelder. Peter har på et tidligere tidspunkt været forbi Køge kirke og det blev til kronikken "En formiddag i Køge kirke" på POV – en del tanker om at holde pauser i hverdagens forbrug – og inden han så sig om, var han inviteret til kirkens samtalsaloner.

Tid til livet.

"Jeg har ikke tid". Måske er det en af de sætninger, som vi oftest bruger i dag. Vi taler om tid, både som en mangelvare og som en vision om et andet liv: "bare jeg havde noget mere tid". Nu kan man jo faktisk ikke få mere tid.

Men bag snakken om for lidt tid og for meget travlhed gemmer der sig en tvivl: Bruger jeg den tid, som jeg har, på den rigtige måde? Der opstår problemer, hvis man pludselig kommer i tvivl, om det nu også er det rigtige, man har så travlt med. Når tiden nu ikke kun er noget, som man koger æg efter, skal der altså træffes nogle valg: Hvad er vigtigt i mit liv? Hvad skal jeg prioritere? Hvad skal mit liv fyldes med? Hvad giver mit liv mening? For livet er jo det, der sker, mens vi har travlt med at lægge andre planer (et skjult John Lennon citat). Det var nogle af de spørgsmål, der lystigt blev diskuteret ved bordene til første omgang – og samtalerne var ikke lige til at stoppe.

Peter Johannes Schjødt introducerer dagens emne under samtalsalonen i Køge kirke.

- Vi var ret spændt på, hvor mange der ville komme, fortæller Henrik Bencke, der er formand for aktivitetsudvalget. - Men allerede til første aften kunne vi godt se, at der i hvert fald kom de 30, som vi havde bestilt tapas til – og vi måtte lige hurtigt få sat lidt flere stole til hvert bord, så der var 6 ved hvert bord.

Seks mennesker ved hvert bord viste sig at give en fin grobund for gode samtaler.

- Vi opfordrede folk til ikke at sætte sig sammen med dem de kendte – og det var der flere, der gjorde, det gav en god dynamik ved bordene, fortæller Lisbeth Elsvaag, der er medlem af aktivitetsudvalget. Aktivitetsudvalget i Køge kirke er glad for den positive modtagelse, hvor der til sidste arrangement endte med at være 50 gæster i kirken, der alle gik derfra med en tankevækkende og positiv fornemmelse.

- Helt klart noget, vi skal overveje at gentage, afrunder Henrik Bencke.

FAKTABOKS

Link til artikel:
pov.international/en-formiddag-i-koge-kirke/

DE ÅBNE DØRES KIRKE?

Tværfaglig gudstjenestekonference for lægfolk, organister og præster

Kirken er født med åbne døre. Der må være fri bevægelighed for ord og mennesker i verden. Men er der grænser for de åbne døre, når det kommer til gudstjenesten? Kan kirken bedst formidle det budskab, som ikke er af denne verden, gennem former, der ikke ligner kulturens? Eller skal kirken netop i kulturåbenhed tage ved lære af samtidskulturen? Og er det egentlig et enten-eller?

Gudstjenestekonferencen i 2020 har forholdet mellem kultur og gudstjeneste på programmet – og det skulle I fra jeres menighedsråd også prøve at tage med til.

På den musikalske front er årets internationale hovednavn norske Erik Hillestad, der er kendt for sit arbejde med at integrere kirke og musikalsk kultur. Som altid mødes vi en god del af kurset i Haslev kirke, hvor vi samles til gudstjenester, morgensang og kirkekoncerter.

Derudover byder programmet på workshops, foredrag og masser af godt, levende samvær på tværs af sogne-, stifts-, lande- og faggrænser.

PDF-fil med kursusprogram m.v. kan downloades på roskildestift.dk/kurser-og-konferencer/alle-kurser-og-arrangementer.

Søg efter den 27. januar på kursusoversigten.

HVORNÅR?

Mandag den 27. til onsdag den 29. januar 2020

HVOR?

Emmaus Galleri- og Kursuscenter, Haslev

HVOR TILMELDER VI OS?

Ansøgningsfrist den 18. december via www.fkuv.dk/uddannelse/den-almene-efteruddannelse/kursusprogram/kursus/2056. Deltagerpris: 2.460 kr., præster deltager gratis.